

ELABORAT
Interdisciplinarni doktorski program iz društvenih nauka
Globalne studije

Voditeljice programa:
Prof. dr. Melika Husić-Mehmedović, redovni profesor
Prof. dr. Selma Kadić-Maglajlić, vanredni profesor

Sarajevo, 2019. godine

1. UVOD

Naziv podorganizacijske jedinice	Centar za interdisciplinarne studije
Adresa	Zmaja od Bosne 8, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
Telefon	+387 (0)33 668 685 +387 (0)33 668 683
E-mail	cis@cis.unsa.ba
Web stranica	www.cis.unsa.ba

1.1. O Centru za interdisciplinarne studije

Centar za interdisciplinarne studije (CIS) osnovan je 1995. godine u okviru Univerziteta u Sarajevu sa ciljem promocije interdisciplinarnog pristupa u oblasti visokog obrazovanja i razvojem obrazovnih, naučnih i istraživačkih programa koji prevazilaze okvire pojedinačnih naučnih disciplina. Savremeni trendovi u visokom obrazovanju, naučno istraživačkom radu i cjeloživotnom učenju suštinski su povezani sa interdisciplinarnim pristupom, shvaćenim kao integracijom i sintezom perspektiva različitih naučnih disciplina, kao ključnim konceptom za unapređenje nastavnih planova i programa. I tržište rada i akademska zajednica zahtijevaju izlazak van okvira tradicionalnih disciplina i profesija, čija neizbjegljiva ograničenja ne pogoduju dubokom i temeljitom izučavanju i podučavanju sve kompleksnijih društvenih i prirodnih fenomena. CIS je usmjeren ka interdisciplinarnom obrazovanju nove generacije stručnjaka/inja iz Bosne i Hercegovine, kao i iz zemalja regije jugoistočne Evrope. Kao takav, CIS okuplja više od stotinu uvaženih domaćih i stranih eksperata iz brojnih naučnih oblasti koji zajednički rade na obrazovnim, naučnim i razvojnim programima i projektima. CIS je našao svoje mjesto u okviru Univerziteta u Sarajevu i predstavlja inovativni inkubator za interdisciplinarne programe i projekte.

Fokus djelovanja CIS-a ostvaruje se kroz tri osnovne oblasti, i to:

1. Ciklično interdisciplinarno obrazovanje kroz programe postdiplomskih (master) i doktorskih studija
2. Neciklično interdisciplinarno obrazovanje kroz programe cjeloživotnog učenja
3. Naučno-istraživački i tržišno orijentisani projekti interdisciplinarnog karaktera.

Vizija: Interdisciplinarni pristup kao temeljno određenje obrazovnog sistema Bosne i Hercegovine i njenih javnih politika.

Misija: Centar za interdisciplinarne studije teži postati prepoznatljiv u akademskoj, društvenoj i poslovnoj zajednici kao inkubator za interdisciplinarno obrazovanje i interdisciplinarne projekte. U tom smislu, CIS je angažovan u misiji promocije interdisciplinarnosti u obrazovanju, nauci i javnim politikama, čime doprinosi širenju temeljnih znanja, kritičkom promišljanju i razumijevanju društvenih i prirodnih fenomena, te pripremi i provođenju naučno i stručno utemeljenih javnih politika i mjera.

Vodeći računa o prethodno definisanoj viziji i misiji CIS-a, te o tri oblasti njegovog djelovanja, CIS je opredijeljen ka ostvarenju sljedećih ciljeva do 2022. godine.

1. Održavanje i razvoj jedinstvene interdisciplinarnе obrazovne platforme namijenjene razvoju ljudskih potencijala neophodnih u procesima demokratske konsolidacije i evropskih integracija u Bosni i Hercegovini i regionu jugoistočne Evrope.
2. Interdisciplinarnо obrazovanje mlade generacije stručnjaka/inja za akademske i profesionalne pozicije, od domaće "think tank" baze, profesionalne javne administracije, do novog političkog vodstva, uskladeno sa temeljnim zahtjevima demokratizacije i EU integracije (političke i ekonomske).
3. Doprinos procesu reforme obrazovanja u Bosni i Hercegovini kroz implementaciju interdisciplinarnih studija drugog i trećeg ciklusa ustanovljenih na principima evropskog prostora visokog obrazovanja i naučno-istraživačkog djelovanja.
4. Razvoj interdisciplinarnih i multidisciplinarnih programa cjeloživotnog učenja, kao dodatno i specijalističko obrazovanje namijenjeno usklađivanju sa potrebama na tržištu rada.
5. Doprinos razvoju društva znanja u Bosni i Hercegovini kroz provođenje i promociju naučno-istraživačkog rada zasnovanog na integraciji i sintezi između naučnih disciplina i otkrivanju specifičnih naučnih oblasti u potrebi za interdisciplinarnim pristupom.

Studij III ciklusa se izvodi u prostorijama Centra za interdisciplinarnе studije Univerziteta u Sarajevu. Centar raspolaže sa 4 sale za predavanja koje su opremljene računarima, smart board-om i drugim nastavnim sredstvima, zatim bibliotekom i čitaonicom. Navedeni će resursi po potrebi biti stavljeni na raspolaganje pri izvođenju studijskog programa. U svrhu realizacije nastavno-naučnog procesa, Centar raspolaže odgovarajućim prostorom, opremom i drugim nastavnim sredstvima neophodnim za kvalitetno obavljanje nastavnog i naučno-istraživačkog rada.

1.2. Razlozi za pokretanje studija

1. **Značaj studija s obzirom na potrebe tržišta rada u javnom i privatnom sektoru** - Interdisciplinarnost doktorskog programa je ne samo trend, već i obaveza na univerzitetima širom svijeta. Pokretanjem ovakvog studija UNSA se upoređuje sa vodećim svjetskim univerzitetima kao što su Berkeley University¹; Ghent University²; Princeton University³, ili regionalnim poput Univerziteta u Ljubljani⁴ i Univerziteta u Novom Sadu⁵ koji su prepoznali važnost interdisciplinarnog pristupa nauci i naučno istraživačkom radu. Sa druge strane, područje Globalnih studija dobija sve veći značaj u razumijevanju globalizacije, kao multidimenzionalnog procesa, sa ozbiljnim društvenim, kulturološkim, političkim i ekonomskim aspektima. Upravo ovakav program je u svojoj naravi interdisciplinaran, sa istorijskim pristupom društvenim

¹ <https://grad.berkeley.edu/programs/interdisciplinary/> (pristupljeno 5. 2. 2019.)

² <https://www.ugent.be/en/research/doctoralresearch/enrolment-doctorate/interdisciplinaryphd.htm> (pristupljeno 5. 2. 2019.)

³ <https://www.princeton.edu/ihum/> (pristupljeno 5. 2. 2019.)

⁴ <https://www.fdv.uni-lj.si/en/study/study-at-the-FDV/doctoral-programmes> (pristupljeno 5. 2. 2019.)

⁵ <https://www.uns.ac.rs/index.php/rs/univerzitet/centri/acimsi/acimsi/das-rodne-studije> (pristupljeno 5. 2. 2019.)

problemima sadašnjice. Također, program naglašava lokalni, regionalni i globalni kontekst, te je kao takav veoma iskoristiv posebno u javnom sektoru u BiH, koja stremi pristupu u EU, dok istovremeno rješava lokalne probleme i bori se za svoje mjesto unutar regije. Tržište rada u vladinom i nevladinom sektoru, u međunarodnim organizacijama, te u diplomatsko-konzularnim predstavništvima će biti obogaćeno stručnjacima koji odlično poznaju aktuelna društvena pitanja, posjeduju pronicljivost i analitičnost koju daje doktorski program, te prilagodljivost različitim društvenim kontekstima.

2. **Usklađenost s misijom Univerziteta i strategijom predлагаča studijskoga programa kao i sa aktuelnim strateškim dokumentom Univerziteta** - Univerzitet u Sarajevu kroz svoje strateške dokumente višestruko podržava interdisciplinarnost programa, posebno na III ciklusu studija. Obaveza interdisciplinarnosti studija je obuhvaćena Programom rada rektora, Strategijom razvoja NI/UN UNSA i drugim strateškim dokumentima, trenutno važećim ili onim u izradi na UNSA. Dodatno, u strategijama na svim nivoima (UNSA, Kanton Sarajevo i Federacija BiH) se navodi značaj praćenja trendova u okruženju, te u poređenju sa svjetskim univerzitetima, što je dodatna potvrda o važnosti fokusiranja na interdisciplinarne programe. Koncept studiranja sva tri ciklusa studija unutar jedne discipline je ograničavajući i kao takav prevaziđen u svijetu, i kandidatima, posebno na III ciklusu studija je neophodno ponuditi širu paletu mogućnosti kroz interdisciplinarni pristup. Ovaj interdisciplinarni doktorski program iz Globalnih studija upravo ispunjava sve navedene kriterije.
3. **Uporedivost studijskog programa s programima akreditiranih srodnih studijskih programa** – Slijedom sličnih programa, kao npr. program II ciklusa Evropske studije koji se u Centru za interdisciplinarnе studije izvodi od 1998. godine, javlja se potreba za nastavkom školovanja naših alumnija u interdisciplinarnom području. Globalne studije svojim karakterom na jedinstven način upotpunjuje interdisciplinarnost sa fokusom prije svega na društvene nauke, te se bavi pitanjima poput ekonomskog razvoja, globalnih pravnih sistema, sigurnosnih pitanja na globalnom nivou, problema migracije, te demokratije i zaštite ljudskih prava. Dotiče se i humanističkih nauka sa izučavanjem globalnih kultura i religija, pitanja roda i slično. Globalne studije kao doktorski program se izučava na mnogim svjetskim univerzitetima, a da pomenemo samo neke kao University of Bern⁶; Humboldt Universität⁷; University of Gothenburg⁸; University of Sussex⁹ i drugi. Na bazi detaljnog izučavanja curriculum-a na navedenim univerzitetima, kreiran je elaborat koji imate pred sobom.

1.3. Domaća i međunarodna suradnja sa interesnim skupinama

Predložena struktura i organizacija interdisciplinarnog doktorskog programa iz Globalnih studija se temelji na ECTS sistemu bodovanja te kao takav **omogućava mobilnosti studenata u**

⁶ <https://www.phdportal.com/universities/494/university-of-bern.html> (pristupljeno 5. 2. 2019.)

⁷ <http://global-studies-programme.com/programme/phd-programme/> (pristupljeno 5. 2. 2019.)

⁸ <https://globalstudies.gu.se/english/cooperation/Rwanda/phd-program> (pristupljeno 5. 2. 2019.)

⁹ <https://www.sussex.ac.uk/study/phd/degrees/global-studies/international-development-global-studies-phd> (pristupljeno 5. 2. 2019.)

domaćem i međunarodnom prostoru visokog obrazovanja. Naime, mobilnost studenata je inkorporirana u sam program na slijedeći način:

- a) Doktorantima je omogućeno upisivanje izbornih predmeta (II semestar) sa bilo kojeg drugog doktorskog programa koji se izvodi na UNSA pod uvjetom da pohađanje takvog predmeta doprinosi izradi projekta doktorske disertacije (potrebno odobrenje voditelja doktorskog programa),
- b) Doktorantima je omogućeno upisivanje izbornih predmeta (II semestar) sa bilo kojeg akreditovanog doktorskog programa koji se izvodi na međunarodno priznatim univerzitetima u svijetu pod uvjetom da pohađanje takvog predmeta doprinosi izradi projekta doktorske disertacije (potrebno odobrenje voditelja doktorskog programa),
- c) Interdisciplinarni doktorski studij iz Globalnih studija predstavlja sadržajno raznoliku ponudu predmeta koje ovaj program nudi studentima drugih doktorskih programa koji se izvode na drugim organizacionim jedinicama UNSA.

Predložena struktura i organizacija interdisciplinarnog doktorskog programa Globalne studije podstiče **mobilnosti nastavnika u domaćem i međunarodnom prostoru visokog obrazovanja** na način da omogućuje uključivanje nastavnika sa svih organizacionih jedinica UNSA u nastavni proces kao i nastavnika iz inostranstva iz sadržaja obuhvaćenih ovim programom. Dodatno, predložena struktura i organizacija doktorskog programa omogućuje suradnju s drugim srodnim doktorskim studijima. To se prvenstveno odnosi na kreiranje zajedničkih predmeta i suradnju u naučno-istraživačkim projektima na koje se ovaj doktorski program oslanja. Ovdje je bitno naglasiti da Centar za interdisciplinarnе studije ima visoko razvijenu suradnju sa mrežom različitih partnera, tako da i na ovom programu će biti nastavnici iz regionala (Univerzitet u Ljubljani, Univerzitet u Zagrebu, Univerzitet u Novom Sadu i drugi), kao i nastavnici sa svjetskih univerziteta npr. Northwestern University. Imajući u vidu navedeno, kao i vodeći se strukturom i organizacijom ovog doktorskog programa postoje stvarne mogućnosti da ovakav studij postane okosnica jačeg povezivanja UNSA sa svijetom.

Ne treba zaboraviti da kroz obrazovanje doktoranata koji će steći naučni stepen doktora interdisciplinarnih nauka iz područja Globalne studije ostvaruju se potrebni preduvjeti za daljnji razvoj interdisciplinarnosti u okviru nastavnih i naučnih institucija u BiH, kao i drugih javnih i privatnih ustanova, odnosno organizacija izvan visokoškolskog sistema kojima je neophodan interdisciplinarni pogled na određene probleme. Upravo zato, moguće je očekivati da različite međunarodne organizacije, kao i nevladin sektor koji djeluje u BiH će omogućiti brojne prilike za zapošljavanje svršenim doktorantima Globalnih studija. Istovremeno, otvorene su i mogućnosti zapošljavanja u brojnim javnim institucijama u BiH kao i izvan BiH, a koje se bave integracijskim procesima i procesima proširenja EU.

2. OPĆI DIO

Naziv studijskog programa	Interdisciplinarni doktorski program iz društvenih nauka: Globalne Studije
Nositelj studijskog programa	Univerzitet u Sarajevu, Centar za interdisciplinarnе studije
Vrsta studijskog programa	Akademski studijski program
Nivo studijskog programa	III ciklus studija
Trajanje studijskog programa	6 semestara

ECTS krediti	180 ECTS
Akademski/stručni naziv koji se stiče po završetku studija	Doktor interdisciplinarnih društvenih nauka
Jezik studija	Engleski/bosanski jezik
Europski kvalifikacijski okvir (EQF)¹⁰	Nivo 8
Frascati kvalifikacija¹¹	509 Ostale društvene nauke Društvene nauke – interdisciplinarno

2.1. Ciljevi programa

Globalne studije je interdisciplinarno područje u nastajanju posvećeno razumijevanju globalnih kretanja kao višedimenzionalnog procesa sa ozbiljnim društvenim, kulturnim, političkim, ekološkim i ekonomskim posljedicama. Ovo područje zahtijeva interdisciplinarni, historijski pristup savremenim društvenim problemima. Također naglašava potrebu za istodobnim razumijevanjem problema u njihovom lokalnom, nacionalnom, regionalnom i globalnom (međunarodnom i transnacionalnom) kontekstu. Interdisciplinarni doktorski studij Globalne studije pruža jedinstven interdisciplinarni program za studente koji žele proučavati globalna pitanja kao što su sukobi, imigracija, ljudska prava, ekološka održivost, politička ekonomija, kultura i razvoj iz interdisciplinarne perspektive.

Temeljni cilj interdisciplinarnog doktorskog programa Globalne studije jeste proširenje znanja studenata u području interdisciplinarnog istraživanja u društvenim naukama, razvijanje samostalnih istraživačkih sposobnosti studenata i stvaranje budućih istraživača sposobnih da vode interdisciplinarnе istraživačke projekte u društvenim naukama. Nadalje, cilj interdisciplinarnog doktorskog programa je poticati kritičko razmišljanje kod polaznika te i osigurati preduvjete za uspješan i odgovoran naučni rad u skladu s najvišim naučnim, metodološkim i etičkim standardima . Ovaj studij , će u najboljoj mogućoj mjeri os posobiti studente za njihovu daljnju akademsku karijeru ili karijeru u vladinom ili nevladinom sektoru.

2.2. Selekcija kandidata i prohodnost studija

U skladu sa članom 22. Pravila studiranja za treći ciklus studija UNSA, na konkurs se mogu prijaviti kandidati koji su stekli diplomu drugog ciklusa studija, integrisanog studija, akademskog specijaliste i magistra nauka/umjetnosti prema predbolonjskom sistemu studiranja (minimalno 300 ECTS). Za interdisciplinarni doktorski program Globalne studije, zbog njegove naravi, ne postoji ograničenje naučne/umjetničke oblasti koju su kandidati prethodno završili.

Kriteriji za selekciju kandidata/tkinja su sljedeći: akademski kvalitet (prosjek ocjena tokom I i II ciklusa studija), aktivno znanje engleskog jezika i komunikativnost. Izbor kandidatkinja i kandidata vrši Vijeće studija na osnovu predatih aplikacija i traženih dokumenata (univerzitetska diploma, prepis ocjena, dokument koji potvrđuje aktivno znanje engleskog

¹⁰ <https://ec.europa.eu/ploteus/content/descriptors-page#footnote4>

¹¹ Frascati Manual 2015 Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development
DOI:<https://dx.doi.org/10.1787/9789264239012-en>

jezika, preporuke i pismo motivacije). Postoji i mogućnost posebnog razgovora sa kandidatima u užem izboru. Na osnovu rezultata postignutih na drugom ciklusu studija, integriranom studiju, specijalističkom ili postdiplomskom, na bazi relevantnih publikacija u međunarodnim časopisima sa dvostrukom recenzijom, te na bazi razgovora sa kandidatima, napraviti će se i objaviti rang lista prijavljenih i primljenih kandidata. Dodatno, vodit će se računa da se postigne uravnotežena zastupljenost kandidata s obzirom na stečene diplome iz različitih naučnih oblasti.

Također, u skladu sa Pravilima studiranja za treći ciklus studija UNSA, član 22. kandidatima koji su stekli titulu magistra nauka/umjetnosti prije uvođenja bolonjskog sistema trocikličnog studiranja ili titulu akademskog specijaliste, tj. upisuju doktorski studij sa 360 ECTS, priznaje se 60 studijskih bodova, i to kroz priznavanje dva izborna predmeta i/ili izradu dijela projekta, odnosno radne verzije doktorata. Ovi kandidati, prema istom članu, plaćaju dvije trećine ukupne cijene studija.

2.3. Analiza mogućnosti zapošljavanja nakon završenog studija

Prije elaboracije mogućnosti za zapošljavanje doktoranata ovog studija, ukratko će biti dat osvrt ciljnih skupina koje su identificirane kao primarno zainteresirane za ovaj studij:

1. Primarnu ciljnu skupinu kojoj je usmjeren Program čine studenti, a naročito studenti sa završenim II ciklusom na nekim od interdisciplinarnih studija koji su bili realizirani u CIS-u u proteklim godinama. Oni imaju potrebu za dodatnim obrazovanjem u okviru III ciklusa interdisciplinarnih programa.
2. Sekundarnu ciljnu skupinu čine zaposleni u međunarodnim vladinim i nevladinim agencijama, ambasadama, javnom i privatnom sektoru na pozicijama koje zahtijevaju visok nivo analitičnosti te širok spektar poznавања različitih društvenih tema u ranoj i srednjoj fazi razvoja svoje karijere. Naime, identificirane organizacije imaju izraženu potrebu za dokvalifikacijom osoblja iz oblasti u kojoj obavljaju dužnost, a koje najčešće nisu oblasti za koje posjeduju odgovarajuća obrazovna zvanja. Tu su i zaposleni koji dolaze iz realnog sektora, a čine ih profesionalci na pozicijama srednjeg menadžmenta, kojima su potrebna dodatna ekspertna znanja i vještine iz oblasti kojima se bave. Dodatno, zaposleni profesionalci su zasićeni konvencionalnim obrazovnim sistemom i izazove traže u interdisciplinarnom pristupu i novim temama.

Vladavina prava, poštivanje ljudskih prava i demokratija, ekonomski rast i razvoj, održivost, uvažavanje kultura i raznolikosti su osnovni postulati na kojima se temelji svaka suvremena država. Proces pridruživanja Bosne i Hercegovine Evropskoj Uniji donosi sveobuhvatne promjene i reforme, te kao takav neophodno zahtijeva interdisciplinarni pristup, jer je samo tako moguće s jedne strane uobličiti , odnosno omogućiti preuzimanje i primjenu pravne stečevine Europske unije u BiH , na način koji uvažava različitosti, te prati savremene razvojne trendove. Taj proces nesumnjivo treba stalnu podršku istraživača kako bi se rezultati tih istraživanja inkorporirali u tranzicijske i razvojne procese . Naime, stručnjaci koji razumiju interdisciplinarni metod naučno-istraživačkog rada usmјeren na potrebne integracije i sinteze između naučnih disciplina, te zajednički nastup prema naučnim i drugim dostupnim fondovima za podršku nauči i razvoju su neophodni za kreatore javnih politika te budućnost BH integracija.

U tom smislu, doktoranti koji završe ovaj studij biće nezaobilazan resurs u smislu ljudskih potencijala u oblasti politika istraživanja i analiza, interdisciplinarnog istraživačkog metoda koji je neizostavan uslov pripreme relevantnih javnih politika, te izvora novih ideja u funkciji korektivnog djelovanja. Stručnjaci koji su u mogućnosti da odgovore ovim izazovnim i širokim temama su upravo oni koje vidimo kao svršenike Interdisciplinarnog doktorskog programa Globalne studije.

Tržište rada u vladinom i nevladinom sektoru, u međunarodnim organizacijama, te u diplomatsko-konzularnim predstavništvima će biti obogaćeno stručnjacima koji odlično poznaju aktuelna društvena pitanja, posjeduju pronicljivost i analitičnost koju daje doktorski program, te prilagodljivost različitim društvenim kontekstima. U trenutku izrade Elaborata prema zvaničnim podacima Službe za zapošljavanje, agencije Posao.ba, te na brojnim drugim web stranicama se potražuju kadrovi koji bi zadovoljavali nakon završetka ovog doktorskog programa. Više informacija u Dodatku 2.

2.4. Skala ocjenjivanja

Svaki predmet ima odgovornu nastavnici/iku, a u izvođenju nastave učestvuju i gostujuće profesorice i profesori sa UNSA ili iz europskih partnerskih univerziteta. Dio časova biće iskorišten za problemska izlaganja profesora/ice koji/a je voditelj/ica modula, kao i gostujućih inostranih i domaćih eksperata/tica. Pored toga, očekuje se aktivno učešće studenata/tica u raspravama o pojedinim aktuelnim problemima. Ispit se polaže nakon odslušanih predavanja iz svakog pojedinog modula. Voditelj/ica modula je zadužen/a za obavljanje ispita i ocjenu pristupnog rada. Pohađanje svih komponenti programa je obavezno.

Metodologija izvođenja nastave uključuje analizu naučnih članaka, diskusije, radionice, prezentacije, te je u potpunosti interaktivna. Svaka od ovih aktivnosti biće odgovarajuće vrednovana u toku semestra, a rad na prijedlogu teme doktorske disertacije koordiniran od strane mentora. U skladu sa Pravilima UNSA, doktorski rad se radi uz redovne konsultacije sa mentorom/icom te se javno brani. Ocjenjuje je komisija imenovana od strane Vijeća studija. Mentor/ica je član/ica Komisije za ocjenu i odbranu doktorske disertacije.

U implementaciji studija primjenjuju se bolonjski standardi: mobilnost (studenata/ica, predavača/ica, istraživača/ica), ECTS, partnerstvo univerziteta (učešće inostranih predavača u realizaciji predmeta, rad na razvoju nastavnog plana i programa), te evropska dimenzija visokog obrazovanja.

2.5. Osiguranje kvalitete

Osiguranje i interna kontrola kvaliteta rada visokoškolskih institucija i provođenja studijskih programa su adresirani Zakonom o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo, Statutom Univerziteta u Sarajevu, i ostalim relevantnim pravnim aktima Univerziteta, nosilaca ovog studijskog programa. Više o uslovima za osiguranje kvaliteta u Centru za interdisciplinarne studije se nalazi u Dodatku 1.

Prema Evropskim standardima i smjernicama za unutrašnje osiguranje kvalitete na visokoobrazovnim ustanovama, na temelju kojih Univerzitet u Sarajevu utvrđuje postupke unapređenja i upravljanja kvalitetom, Centar je obavezan sastaviti plan postupka osiguranja kvalitete studijskog programa. Kvalitet i uspješnost doktorskog studija prati se na nivou cjelokupnog studija i u nadležnosti je Vijeća Centra i Vijeća doktorskog studija. Kontinuirano se vrši evaluiranje izvođenja nastave prema proceduri koja se sprovodi na sva tri ciklusa studija.

Tokom realizacije doktorskog studija planirani su sljedeći alati za osiguranje i unapređenje kvaliteta:

- evaluacija sadržaja, načina provođenja programa,
- evaluacija nastavnika od strane studenata,
- evaluacija izvedbenog plana i programa od strane participirajućih nastavnika,
- razmatranje uspješnosti i kritičnih elemenata nakon završene prve generacije studijskog programa,
- analiza uspješnosti završavanja studija.

Cilj evaluacije nastave i nastavnika od strane studenata je dobiti uvid u kvalitetu nastave i rada svakog pojedinog nastavnika te na temelju dobivenih ocjena odrediti mjere za unaprjeđenje i poboljšanje te kvalitete. Studentska evaluacija nastave i nastavnika provodi se kao anketa najmanje jednom godišnje ili po završetku semestra u skladu sa Zakonom i Statutom Univerziteta.

Informiranje javnosti o studijskom programu koji se nudi (nastavni plan i program, ishodi učenja...) posebno kroz:

- Objavljivanje studijskog programa
- Javnost ispita i javnost odbrane: doktorskih seminarskih radova, projekta doktorske disertacije, radne verzije doktorske disertacije
- Javna odbrana doktorske disertacije

3. OPIS STUDIJSKOG PROGRAMA

3.1. Ishodi učenja

Osnovni cilj samog studija jeste da pripremi doktorante za samostalno vođenje naučnoistraživačkih projekata, te daljnje naučno i akademsko napredovanje u polju globalnih studija. Nadalje, očekuje se da će doktoranti nakon postizanja doktorskog stupnja moći nastaviti naučno usavršavanje u zemlji i inostranstvu kroz postdoktorske studije (stipendije u okviru programa koje finansira EU, Fulbrightove stipendije, JFP, DAD stipendije, i sl.)

Pojedinačni ishodi učenja se ogledaju u slijedećem:

Znanje: Razumijevanje teorije globalizacije kroz pitanja geopolitike, ekonomije i prava, odnosno pravde. Razumijevanje i interpretacija teorijskih koncepta u širokom području društvenih nauka.

Vještine: Prepoznavanje promjena u društvu i kritička analiza, te interpretacija savremenih međunarodnih odnosa, problema i izazova. Samostalno korištenje metodologije naučnih istraživanja, te razvijanje analitičkih sposobnosti na području procjene globalnih trendova.

Kompetencije: Stjecanje perspektive o globalnim izazovima i njihovom uticaju na život jedinke, životnu sredinu, ekonomski kretanja, pravdu, institucije, tehnologiju i sve ostale sfere savremenog svijeta. Planiranje i anticipiranje uticaja globalnih kretanja na razini države i organizacije. Sposobnost formuliranja, provođenja i prezentiranja kvantitativnih i kvalitativnih istraživanja.

3.2. Struktura studija

U skladu sa Pravilima studiranja za treći ciklus studija na Univerzitetu u Sarajevu, struktura doktorskog programa Globalne studije je napravljena kako slijedi:

- Prvi semestar – Tri obavezna predmeta, ukupno 30 ECTS i 160 sati kontakt nastave
- Drugi semestar – Jedan obavezni metodološki predmet, i dva izborna predmeta sa ponuđene liste, ukupno 30 ECTS i 150 sati kontakt nastave
- Treći semestar – Izrada i prijava projekta doktorske disertacije, ukupno 200 sati i 30 ECTS
- Četvrti semestar – Izrada i odbrana projekta doktorske disertacije, ukupno 200 sati i 30 ECTS
- Peti semestar – Izrada radne verzije doktorske disertacije, ukupno 200 sati i 30 ECTS
- Šesti semestar – Izrada i odbrana finalne verzije doktorske disertacije, ukupno 200 sati i 30 ECTS.

Polaznici interdisciplinarnog doktorskog programa slušaju i polažu ukupno četiri obavezna predmeta, koji su utemeljeni u tri osnovne oblasti društvenih nauka, a vodeći računa o tome da je i svaki predmet interdisciplinarni u svojoj naravi. Ovo su ključna pitanja koja se izučavaju u globalnom kontekstu, sa aktuelnim problemima koje moderno okruženje sa sobom nosi. Polaznici kreću od tri osnovna predmeta: prvi je utemeljen na geopolitici i globalnom poretku, drugi na ekonomiji i globalizaciji, te treći na pitanjima prava i pravde. Obavezni predmet je i Istraživačke metode u društvenim naukama, koji će biti neophodan kandidatima da u smislu različitih kvantitativnih i kvalitativnih istraživačkih metoda razumiju naučna istraživanja i metodologiju NIR-a.

Pored obaveznih, polaznici biraju i dva izborna predmeta sa ponuđene liste, koji studentima nude užu specijalizaciju, zavisno od individualnih interesa. Zbog specifičnosti interdisciplinarnog studija, i kandidati dolaze sa različitim predznanjima i interesovanjima, neophodno im je ponuditi detaljniju i širu mogućnost za dalje usmjeravanje. Lista izbornih predmeta je kreirana na način da omogući polaznicima da samostalno, s razumijevanjem i kritički prate relevantnu naučnu literaturu, te da ovlađavaju vještina prepoznavanja i proučavanja naučnih problema. Na listi izbornih predmeta se nalazi širok dijapazon predmeta od pitanja sigurnosti, preko aktuelnosti roda i rodnih politika, kulture, religije, tehnologije, održivog razvoja i slično, a sve u kontekstu globalizacije. Konačno, oni polaznici koji će nastaviti karijeru u naučno-istraživačkoj

djelatnosti, imaju priliku slušati odabrane teme iz istraživačkih metoda koje će im omogućiti da budu vrhunski istraživači i da obogate UNSA dobrim publikacijama iz svoje uže oblasti.

Konačno, program je obogaćen dodatnim pitanjima i problemima globalnog društva koji su predstavljeni kroz kratke radionice u ljetnom i zimskom periodu, fakultativne za studente doktorskog studija, ali će svakako obogatiti njihovo znanje i otvoriti mogućnost za nove ideje za istraživanje u doktorskoj disertaciji. Ove interdisciplinarne radionice se bave različitim aktuelnim pitanjima od javnog zdravlja, preko kulturnog nasljeđa, do problema mira u svijetu, inkvizije djeteta u savremena zbivanja ili pregovaračkih vještina. Ove radionice će biti otvorene za javnost, tj. u vidu kratkih seminara će se ponuditi doktorantima sa drugih organizacionih jedinica ili univerziteta u regionu, ili naprednim master studentima. Šira javnost će nakon odslušane radionice dobiti Certifikat sa 2 ECTS kredita. To će obogatiti ponudu kratkih kurseva na UNSA, te u konačnici dovesti do vidljivosti i prepoznatljivosti ovog doktorskog programa u društvu. Kao i predmeti, neke radionice će biti na engleskom jeziku, te će ih izvoditi gostujući predavači. Obzirom da radionice nemaju status predmeta i nisu obavezne, moguće je i obogatiti njihovu ponudu sa svakom novom generacijom, te stoga CV i odluke o izboru za predavače na radionicama nisu dio ovog Elaborata.

3.3. Popis obaveznih i izbornih predmeta

Semestar	Nastavni modul	Sati	ECTS	Status modula	Odgovorni nastavnik/ca
Prvi	Geopolitika i globalni poredak	60	10	Obavezan	Prof. dr. Nerzuk Ćurak
Prvi	Ekonomija i globalizacija	50	10	Obavezan	Prof. dr. Adnan Efendić
Prvi	Globalna pravda	50	10	Obavezan	Doc. dr. Midhat Izmirlija Prof. dr. Asim Mujkić
	Ukupno prvi semestar	160	30		
Drugi	Istraživačke metode u društvenim naukama	50	10	obavezan	Doc. dr. Maja Arslanagić-Kalajdžić Prof. dr. Dženana Husremović
Drugi	Izborni predmet sa liste	50	10	izborni	
Drugi	Izborni predmet sa liste	50	10	izborni	
	Ukupno drugi semestar	150	30		
Treći	Izrada projekta doktorske disertacije		15	rad na disertaciji	
Treći	Prijava projekta doktorske disertacije		15	rad na disertaciji	
	Ukupno treći semestar	200	30		
Četvrti	Izrada doktorske disertacije		15	rad na disertaciji	
Četvrti	Održana projekta doktorske disertacije		15		
	Ukupno četvrti semestar	200	30		
Peti	Izrada radne verzije doktorske disertacije	200	30		
Šesti	Izrada i odbrana doktorske disertacije	200	30	rad na disertaciji	
	UKUPNO		180		

<p style="margin: 0;">UNIVERZITET U SARAJEVU – CENTAR ZA INTERDISCIPLINARNE STUDIJE</p> <p style="margin: 0;">OBRAZAC za provjeru kompletnosti prijedloga elaborata studijskog programa</p>	<p style="margin: 0;">Obrazac SP1</p>
	<p style="margin: 0;">Stranica 13 od 60</p>

Lista izbornih predmeta:

Semestar	Nastavni modul	Sati	ECTS	Status modula	Odgovorni nastavnik/ca
Drugi	Društveni algoritam: tehnologija, mediji, politika		10	izborni	Prof. dr. Mario Hibert
Drugi	Globalna sigurnost		10	Izborni	Prof. dr. Edina Bećirević
Drugi	Ekonomski kriminalitet, korupcija i kriminalna politika		10	izborni	Prof. dr. Hajrija Sijerčić Čolić
Drugi	Odabrane teme iz istraživačkih metoda		10	izborni	Prof. dr. Selma Kadić-Maglajlić
Drugi	Religija u globalnom društvu		10	izborni	Prof. dr. Dino Abazović
Drugi	Rod i globalizacija		10	izborni	Prof. dr. Jasna Bakšić Muftić
Drugi	Životna sredina u konceptu održivog razvoja		10	izborni	Prof. dr. Eldin Mehicić Prof. dr. Senka Barudanović

Lista radionica:

Semestar	Nastavni modul	Sati	Status modula	Odgovorni nastavnik/ca
Treći	Globalne kulture	10	radionica	Prof. dr. Ksenija Kondali, UNSA
Peti	Diverzitet, inkluzija i savremeno društvo	10	radionica	dr. Nirvana Pištoljević, EDUS
Peti	Izgradnja trajnog i održivog mira	10	radionica	mr. Edita Čolo Zahirović, Catholic Relief Services
Treći	Kritičko promišljanje o globalnom zdravlju i razvoju	10	radionica	Prof. dr. Peter Locke, Northwestern University
Peti	Pregovaranje	10	radionica	Prof. dr. Melika Husić-Mehmedović, UNSA

DODATAK 1: USLOVI IZVOĐENJA STUDIJSKOG PROGRAMA

1. Mjesto i infrastruktura izvođenja studijskog programa

Centar za interdisciplinarne studije Univerziteta u Sarajevu

Adresa	Zmaja od Bosne 8, Kampus Univerziteta
Ukupna površina	700 m2
Učionice/sale za predavanja	4 (ukupna površina 279 m2)
Kancelarijski prostor	12 (ukupna površina 178 m2)
Biblioteka	1 (65 m2)
Čitaonica	1
Ostali sadržaji	Hol, kuhinja (1), toaleti (6), arhiva (1), (ukupna površina 243 m2)
Tehnička oprema i nastavna sredstva	Server (1), računari (20), smart board (2), laptopi (5), projektori (4), printer (6)

Studij II/III ciklusa se izvodi u prostorijama Centra za interdisciplinarnе studije Univerziteta u Sarajevu. Centar raspolaže sa 4 sale za predavanja koje su opremljene računarima, smart board i drugim nastavnim sredstvima, zatim bibliotekom i čitaonicom. Navedeni će resursi, po potrebi, biti stavljeni na raspolaganje pri izvođenju studijskog programa. U svrhu realizacije nastavno-naučnog procesa, Centar raspolaže odgovarajućim prostorom, opremom i drugim nastavnim sredstvima neophodnim za kvalitetno obavljanje nastavnog i naučno-istraživačkog rada, što je u skladu sa standardima i normativima za obavljanje djelatnosti.

1.2 Nastavnici i saradnici uključeni u nastavni proces

Predmet	Nastavnik**	Matična institucija
Geopolitika i globalni poredak	Prof. dr. Nerzuk Ćurak Doc. dr. Dražen Barbarić Prof. dr. Sead Turčalo Prof. dr. Vlado Azinović Doc. dr. Slaven Kovačević	Univerzitet u Sarajevu Fakultet političkih nauka Sveučilište u Mostaru Filozofski fakultet Univerzitet u Sarajevu Fakultet političkih nauka Univerzitet u Sarajevu Fakultet političkih nauka Univerzitet u Sarajevu Fakultet za upravu
Ekonomija i globalizacija	Prof. dr. Adnan Efendić Prof. dr. Nebojša Stojčić Prof. dr. Hariz Halilović	Univerzitet u Sarajevu Ekonomski fakultet Sveučilište u Zagrebu Ekonomski fakultet Royal Melbourne Institute of Technology

<p style="margin: 0;">UNIVERZITET U SARAJEVU – CENTAR ZA INTERDISCIPLINARNE STUDIJE</p> <p style="margin: 0;">OBRAZAC za provjeru kompletnosti prijedloga elaborata studijskog programa</p>	<p style="margin: 0;">Obrazac SP1</p>
	<p style="margin: 0;">Stranica 15 od 60</p>

Globalna pravda	Doc. dr. Midhat Izmirlija Prof. dr. Asim Mujkić Prof. dr. Fikret Karčić	Univerzitet u Sarajevu Pravni fakultet Univerzitet u Sarajevu Fakultet političkih nauka Univerzitet u Sarajevu Pravni fakultet
Istraživačke metode u društvenim naukama	Doc. dr. Maja Arslanagić-Kalajdžić Prof. dr. Dženana Husremović Prof. dr. Emir Agić	Univerzitet u Sarajevu Ekonomski fakultet Univerzitet u Sarajevu Filozofski fakultet Univerzitet u Sarajevu Ekonomski fakultet
Društveni algoritam: tehnologija, mediji, politika	Prof. dr. Mario Hibert Prof. dr. Petar Jandrić Prof. dr. Vladan Joler	Univerzitet u Sarajevu Filozofski fakultet Sveučilište u Zagrebu Filozofski fakultet Univerzitet u Novom Sadu Akademija likovnih umjetnosti
Globalna sigurnost	Prof. dr. Edina Bećirević Prof. dr. Vlado Azinović Prof. dr. Sead Turčalo	Univerzitet u Sarajevu Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije Univerzitet u Sarajevu Fakultet političkih nauka Univerzitet u Sarajevu Fakultet političkih nauka
Ekonomski kriminalitet, korupcija i kriminalna politika	Prof. dr. Hajrija Sijerčić Čolić Prof. dr. Kanita Čizmić Prof. dr. Renata Salecl Prof. dr. Andrej Kurnik	Univerzitet u Sarajevu Pravni fakultet Univerzitet u Sarajevu Pravni fakultet Univerzitet u Ljubljani Pravni fakultet Univerzitet u Ljubljani Fakultet za društvene studije
Odabранe teme iz istraživačkih metoda	Prof. dr. Selma Kadić-Maglajlić Prof. dr. Melika Husić-Mehmedović	Univerzitet u Sarajevu Ekonomski fakultet Univerzitet u Sarajevu Ekonomski fakultet
Religija u globalnom društvu	Prof. dr. Dino Abazović	Univerzitet u Sarajevu Fakultet političkih nauka
Rod i globalizacija	Prof. dr. Jasna Bakšić Muftić Prof. dr. Zilka Spahić-Šiljak	Univerzitet u Sarajevu Pravni fakultet Univerzitetu u Zenici Filozofski fakultet
Životna sredina u konceptu	Prof. dr. Eldin Mehic	Univerzitet u Sarajevu

održivog razvoja	Prof. dr. Senka Barudanović Prof. dr. Rifat Škrijelj	Ekonomski fakultet Univerzitet u Sarajevu Prirodno-matematički fakultet Univerzitet u Sarajevu Prirodno-matematički fakultet
------------------	---	--

*CV i Odluke o posljednjem izboru svih učesnika u nastavi su prilog ovog dokumenta

U nastavnom procesu će učestvovati gostujući predavači sa univerziteta u i van BiH kao i stručnjaci iz prakse. **Odgovorni nastavnici za predmete su boldirani.

1.3 Optimalan broj studenata

Za djelotvornu izvedbu doktorskog studija predviđen je maksimalni upis od 20 studenata. Minimalan broj za održivost doktorskog studija, odnosno realizaciju studijskog programa, na osnovu koga je izrađen budžet u prilogu elaborata je 10 kandidata.

1.4 Procjena troškova studija po studentu

Prijedlog je da cijena doktorskog studija Globalne studije iznosi 18.000 KM (konvertibilnih maraka) po studentu. Cijena studija je u skladu sa Odlukom Vlade Kantona o davanju saglasnosti na visinu participacije cijena usluga, upisnina i drugih troškova studija Univerziteta u Sarajevu. Dinamika plaćanja vezuje se za plaćanje po semestrima u iznosu od 3.000 KM ili po godinama 6.000 KM.

Elementi kalkulacije cijene koštanja doktorskog studija daju se prema ukupnom broju nastavnih sati studija i cijene po satu izraženoj u KM u okviru minimalnih i maksimalno utvrđenim iznosima prema Odluci Vlade Kantona. To podrazumijeva da strukturu kalkulacije čini ukupan broj nastavnih sati po svim semestrima. U semestrima gdje studij nije iskazan kroz broj nastavnih sati (III-VI) u prijedlogu kalkulacije će se predložiti radni broj tih sati.

Obzirom na naznačeno predlažu se sljedeći elementi kalkulacije:

I SEMESTAR – 3 predmeta x 50+10 sati = 160 sati inclass i 100 sati pripreme
260 sati

II SEMESTAR – 3 predmeta x 50 sati = 150 sati inclass i 100 sati pripreme
250 sati

III SEMESTAR - Izrada projekta doktorske disertacije

Prijava projekta doktorske disertacije
200 sati (uključene dvije radionice ukupno 20 sati)

IV SEMESTAR - Izrada doktorske disertacije

Održana projekta doktorske disertacije
200 sati

V SEMESTAR - Izrada radne verzije doktorske disertacije
200 sati (uključene tri radionice ukupno 30 sati)

VI SEMESTAR – Izrada i odbrana doktorske disertacije
200 sati

Ukupan broj nastavnih sati za studij u cjelini = 1.310 sati

Cijena po satu programa iznosi 18.000/1.310 = 13,74 KM

Osiguranje kvalitete studijskog programa Način praćenja kvalitete i uspješnosti realizacije studijskog programa

Prema Evropskim standardima i smjernicama za unutrašnje osiguranje kvalitete na visokoobrazovnim ustanovama¹², na temelju kojih Univerzitet u Sarajevu donosi postupke unapređenja i upravljanja kvalitetom, Centar je obavezan sastaviti plan postupka osiguranja kvalitete studijskog programa. Kvalitet i uspješnost doktorskog/master studija prati se na nivou cjelokupnog studija i u nadležnosti je Vijeća Centra i Vijeća doktorskog/master studija. Kontinuirano se vrši evaluiranje izvođenja nastave prema proceduri koja se sprovodi na II ciklusu studija.

- **Dokumentacija na kojoj se temelji sistem osiguranja kvaliteta**

Osiguranje i interna kontrola kvaliteta rada visokoškolskih institucija i provođenja studijskih programa su adresirani Zakonom o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo, Statutom Univerziteta u Sarajevu, i ostalim relevantnim pravnim aktima Univerziteta, nosilaca ovog studijskog programa.

- **Tokom realizacije doktorskog/master studija planirani su sljedeći alati za osiguranje i unapređenje kvaliteta:**

- evaluacija sadržaja, načina provođenja programa;
- evaluacija nastavnika od strane studenata;
- evaluacija izvedbenog plana i programa od strane participirajućih nastavnika;
- razmatranje uspješnosti i kritičnih elemenata nakon završene prve generacije studijskog programa;
- analiza prolaznosti na ispitima;
- analiza uspješnosti završavanja studija;
- analiza/vrednovanje resursa za proces učenja i podučavanja

- **Evaluacija nastave i nastavnika od strane studenata**

Studentskom evaluacijom nastave i nastavnika namjerava se dobiti uvid u kvalitetu nastave i rada svakog pojedinog nastavnika te na temelju dobivenih ocjena odrediti mjere za unapređenje i poboljšanje nastavnog procesa. Studentska evaluacija nastave i nastavnika provodit će se u skladu sa Pravilnikom o studentskoj evaluaciji rada akademskog osoblja i uspješnosti realizacije nastavnih planova i programa na Univerzitetu u Sarajevu¹³.

Anketa (evaluacija rada akademskog osoblja) će se provoditi semestralno u skladu sa Zakonom, Statutom Univerziteta i Pravilnikom.

- **Praćenje ocjenjivanja i studentske prolaznosti u okviru studija**

Kriteriji i procedure za ocjenjivanje studenata su jasno definirani i transparentni, u skladu sa Zakonom, Statutom Univerziteta i Pravilima studiranja za prvi, drugi ciklus studija, integrirani,

¹² Standardi i smjernice za obezbjeđivanje kvaliteta u Evropskom prostoru visokog obrazovanja (ESG)
<http://www.hea.gov.ba/Dokumenti/Bolonja/?id=6150>

¹³ <http://www.unsa.ba/sites/default/files/dodatak/2018-12/Pravilnik%20evaluacija%20ak.%20osoblja.pdf>

stručni i specijalistički studij na Univerzitetu u Sarajevu¹⁴/Pravilima studiranja za treći ciklus studija na Univerzitetu u Sarajevu - doktorski studij¹⁵. Kontinuiranim prikupljanjem podataka putem informacionog sistema, vršit će se analiza uspjeha studenata, prolaznosti, napredovanje studenata.

- **Vrednovanje dostupnosti resursa za proces učenja i podučavanja**

- Periodično vrednovanje materijalno – tehničkih resursa, bibliotečkog fonda i dr
- Planiranje investiranja finansijskih sredstava u resurse u cilju unapređenja efikasnosti rada

- **Opis postupaka informiranja javnosti o studijskom programu**

Informiranje javnosti o studijskom programu ogleda se kroz:

- informacioni paket o studijskom programu (nastavni plan i program, ishodi učenja, ...);
- javnost ispita;
- javnost odbrane: doktorskih seminarskih radova, projekta doktorske disertacije, radne verzije doktorske disertacije;
- javna odbrana doktorske disertacije

¹⁴ <http://www.unsa.ba/sites/default/files/dodatak/2018-11/Pravila%20studiranja%20UNSA.pdf>

¹⁵ <http://www.unsa.ba/sites/default/files/dodatak/2018-12/Pravila%20III%20ciklus%20studija.pdf>

DODATAK 2: TRŽIŠTE RADA¹⁶

Državna služba:

Šef Odsjeka za rad i zapošljavanje (m/ž)

<https://www.posao.ba/#!searchjobs;keyword=;page=5;title=all;range=any;location=all;i=6;lk=;job=287034>

Stručni savjetnik u oblasti državljanstva (m/ž)

<https://www.posao.ba/#!searchjobs;keyword=;page=5;title=all;range=any;location=all;i=6;lk=;job=287033>

Stručni savjetnik za normativne poslove (m/ž)

<https://www.posao.ba/#!searchjobs;keyword=;page=6;title=all;range=any;location=all;i=6;lk=;job=287032>

Stručni saradnik u oblasti rada, sigurnosti i zdravlja na radu (m/ž)

<https://www.posao.ba/#!searchjobs;keyword=;page=9;title=all;range=any;location=all;i=6;lk=;job=285901>

Stručni savjetnik za normativno – pravne poslove u oblasti rada i radnih odnosa (m/ž)

<https://www.posao.ba/#!searchjobs;keyword=;page=9;title=all;range=any;location=all;i=6;lk=;job=285900>

Sekretar Ministarstva (m/ž)

<https://www.posao.ba/#!searchjobs;keyword=;page=9;title=all;range=any;location=all;i=6;lk=;job=285899>

Direktor/ica škole

<https://www.posao.ba/#!searchjobs;keyword=;page=11;title=all;range=any;location=all;i=6;lk=;job=285864>

Stručni saradnik za interne protokolarne odnose (m/ž)

<https://www.posao.ba/#!searchjobs;keyword=;page=13;title=all;range=any;location=all;i=6;lk=;job=284657>

Stručni saradnik za plansko – analitičke poslove (m/ž)

<https://www.posao.ba/#!searchjobs;keyword=;page=14;title=all;range=any;location=all;i=6;lk=;job=284655>

Međunarodne organizacije:

UNDP-National Consultant

https://jobs.undp.org/cj_view_job.cfm?cur_job_id=83335

UNDP-National Consultant for LG Performance Evaluation

https://jobs.undp.org/cj_view_job.cfm?cur_job_id=83245

UNDP-Head of Experimentation

https://jobs.partneragencies.net/erecruitjobs.html?JobOpeningId=21004&hrs_jo_pst_seq=1&hrs_site_id=2

UNDP-Head of Exploration

https://jobs.partneragencies.net/erecruitjobs.html?JobOpeningId=21009&hrs_jo_pst_seq=1&hrs_site_id=2

UNDP-Head of Solutions Mapping

¹⁶ Svim oglasima i web stranicama pristupljeno 8. 2. 2019. godine

https://jobs.partneragencies.net/erecruitjobs.html?JobOpeningId=20990&hrs_jo_pst_seq=1&hrs_site_id=2

OSCE-National Analysis and Reporting Officer, Education

<https://jobs.osce.org/vacancies/national-analysis-and-reporting-officer-education-vnbahn00872>

OSCE-National Analysis and Reporting Officer, Democratic Governance

<https://jobs.osce.org/vacancies/national-analysis-and-reporting-officer-democratic-governance-vnbahn00873>

OSCE-National Programme Officer, Legislative Support

<https://jobs.osce.org/vacancies/national-programme-officer-legislative-support-vnbahn00875>

SYLLABUS-I

Šifra predmeta: CISPHD1.1	Naziv predmeta: Geopolitika i globalni poredak		
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 10
Status: Obavezan	Ukupan broj sati: 60		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>Suvremeni svijet se u prethodne tri decenije suočio sa urušavanjem bipolarnog geopolitičkog sistema, ubraznim procesima globalizacije, rekonceptualizacijom odnosa između moći, prostora i politike te ponovnim povratkom geopolitike kao utilitarnim metodom interpretacije svjetske političke mape. Dok je skoro pet decenija 20. stoljeća obilježeno ideološkim sukobima na relaciji Istok – Zapad ili rječnikom klasične geopolitike sukobima Prvog (SAD) i Drugog svijeta (SSSR), njegova zadnja dekada i prve dvije decenije novog milenija obilježene su pojavom propadajućih država kao novog geopolitičkog fenomena, proliferacijom zabranjenih oružja, transnacionalnim terorizmom, intenziviranjem destrukcije okoliša i globalnim klimatskim promjenama, geopolitičkim multipolarizmom, globalnim snaženjem multinacionalnih kompanija i organiziranih kriminalnih skupina koje se unutar nacionalnih država pojavljuju kao mikrogeopolitički akteri ali ne smije se zanemariti ni retradicionalizacija političke i geopolitičke sfere u kojoj suverenitet, sigurnosna dilema i ravnoteža moći ponovno počinju oblikovati međunarodne odnose. Cilj ovoga modula je da studenti, koristeći interdisciplinarnost suvremene kritičke geopolitike, analiziraju ideologizirane i politizirane pristupe ovim suvremenim fenomenima te prezentira geopolitiku kao znatno širu disciplinu od njezinog klasičnog shvaćanja kao odnosa između prostora i politike. U pravom smislu riječi cilj je kritiči motriti suvremene procese globalizacije i deglobalizacije u kontekstu globalnog prostora i njegovih suverenetskikh i neosuverenetskikh inačica. Doktoranti trebaju da prepoznaju kompleksne procese oblikovanja geopolitičke kulture te kompleksnost međusobnog odnosa geopolitičkog sistema, geopolitičke kulture i geopolitičkog diskursa. U fokusu će biti upoznavanje doktoranata sa metodama suvremene geopolitike, prije svega, dekonstrukcijom formalnih, praktičnih i popularnih geopolitičkih diskursa koji se koriste za oblikovanje i projekciju reduktionističkih slika svijeta i proizvodnju nesigurnosti. Doktoranti trebaju moći nakon uspješno apsolviranog modula <i>Geopolitika i globalni poredak</i> prepoznati geografske prakse i prezentacije suvremenog svijeta koje proizvode svjetsku politiku i kroz refleksivno i kritičko sagledavanje takvih praksi izvoditi deideologizirane i depolitizirane znanstvene zaključke o suvremenim međunarodnim</p>		

	odnosima.
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none">1. Geopolitičke koncepcije u modernom i postmodernom svijetu2. Određivanje globalnog geopolitičkog konteksta3. Metode analize suvremenog geopolitičkog konteksta4. Prostor, politika i postmodernost5. Država u suvremenom geopolitičkom sistemu: od konsolidiranih do neuspješnih država6. Geopolitička kultura i konceptualizacija vanjskih politika suvremenih država7. Geopolitika nacionalnog identiteta8. Geopolitika etničkog čišćenja9. Proizvodnja nesigurnosti: Terorizam i geopolitički diskurs10. Geopolitika globalizacije, multipolarizma i balansa moći: Geostrateški igrači i geopolitički stožeri11. Enviromentalistički diskurs u geopolitici12. Geopolitika energetskih resursa13. Geopolitika i antigeopolitika u 21. stoljeću14. Noogeopolitika i geopolitika znanja15. Globalizacija, deglobalizacija i mogućnosti reglobalizacije. Tragedija politike velikih sila16. Regionalne sile u globalnom usponu: Kina i Rusija-Geoekonomija i euroazijanizam17. Da li je moguća geopolitika mira?18. Geofilozofija globalizacije. Utopijski diskurs evropske geopolitike: zašto Evropa mora biti republika19. Geopolitike na Balkanu i unutrašnje geopolitike u Bosni i Hercegovini
Ishodi učenja:	<p>Znanje: Studenti će, nakon uspješno položenog ispita, razumjeti geopolitičke teorije i metode, složeni svijet međunarodnih odnosa, geopolitiku globalnog prostora te biti u stanju kritički vrednovati odnose moći u suvremenom svijetu uz razumijevanje svjetske globalne mape kao dinamične trajektorije čiji se dominirajući obrasci mijenjaju kako se mijenjaju strukture svjetskog poretkta.</p> <p>Vještine: Studenti će biti u stanju da prepoznaju promjenjenu ulogu države i prostora u međuovisnom svijetu, identificiraju i kritički analiziraju suvremene međunarodne odnose koristeći geopolitičke koncepte i pristupe, proizvode, te geopolitičke scenarije.</p> <p>Kompetencije: Stručni rad u analitičkim timovima vladinog i nevladinog sektora, analize globalnog prostora za javne i privatne kompanije te za državne organe i različite međunarodne organizacije; visoka razina kompetencije za komparativne analize globalnog prostora i njegove regionalne sisteme; generalno, kompetencija za razumijevanje velike slike – “big picture” -sposobnost za komprehenzivni pristup globalizacijskim procesima.</p>
Metode izvođenja nastave:	Nastava će se izvoditi u formi interaktivnih predavanja vježbi. Doktorant/ica će biti obavezni da prije svake nastavne teme pročitaju

	odgovarajuće tekstove ili dijelove obavezne literature. Također rad u okviru modula će se odvijati na individualnom i grupnom nivou. Doktoranti/ce će biti obavezni da izrade individualne i grupne rade i prezentiraju ih nastavniku i polaznicima doktorskog studija.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Ocjena iz modula će činiti više komponenti čiji će zbir davati kumulativnu ocjenu. Aktivnost, pripremljenost i učešće na seminaru činit će 20%, prikaz knjige 10%, individualni esej (do 5.000 riječi) 40%, te završni ispit 30%.
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <p>Colin Flint: Introduction to Geopolitics, Routledge, 2016. Džon Miršajmer: Tragedija politike velikih sila, Čigoja štampa, Beograd, 2017. Gearoid O'Tuathail et al.: Uvod u geopolitiku, Politička kultura, Zagreb, 2009. <u>John McCormick</u>: Introduction to Global Studies, Macmillan International, 2018. Klaus Dodds: Geopolitika, TKD Šahinpašić, Sarajevo, 2009. Milomir Stepić (pr.): Svet i nove geopolitičke paradigme, Institut za političke studije, Beograd, 2017. Nerzuk Ćurak: Izvještaj iz periferne zemlje. Gramatika geopolitike, FPN, Sarajevo, 2011. Nerzuk Ćurak: Rasprava o miru i nasilju. (Geo)politika rata-(Geo)politika mira-Studije mira, Buybook, Sarajevo-Zagreb, 2016. Zbigniew Brzezinski :Strategic Vision: America and the Crisis of Global Power (Basic Books), 2013. Zbigniew Brzezinski: The Grand Chessboard (Basic Books), 2007.</p> <p>Dopunska literatura:</p> <p>Deborah P. Dixon: Feminist Geopolitics (Gender, Space and Society), Routledge, 2016. Dominik Mojsi: Geopolitika emocija, Klio, Beograd, 2015. Josip Glaurdic: Vrijeme Evrope. Zapadne sile i raspad Jugoslavije, Mate, Zagreb, 2011. Kissinger Henry: Svjetski poredak, Školska Knjiga, Zagreb, 2015. Marcus Power: Geopolitics and Development, Routledge, 2019. Paul J. Bolt, Sharyl N. Cross: China, Russia, and Twenty-First Century Global Geopolitics, Oxford University press, 2018. Zbigniew Brzezinski: The Choice: Global Domination Or Global Leadership (Basic Books), 2009. Srđan Perišić: Nova geopolitika Rusije, Medija centar odbrana, Beograd, 2015. Virginie Mamadouh, Reclaiming geopolitics: Geographers strike back, Geopolitics, Vol. 4, Iss. 1, 1999, pp.118-138</p>

<p style="margin: 0;">UNIVERZITET U SARAJEVU – CENTAR ZA INTERDISCIPLINARNE STUDIJE</p> <p style="margin: 0;">OBRAZAC za provjeru kompletnosti prijedloga elaborata studijskog programa</p>	<p style="margin: 0;">Obrazac SP1</p> <p style="margin: 0;">Stranica 25 od 60</p>
---	--

<p>Šifra predmeta: CISPHD1.2</p>	<p>Naziv predmeta: Ekonomija i globalizacija</p>		
<p>Ciklus: III</p>	<p>Godina: I</p>	<p>Semestar: I</p>	<p>Broj ECTS kredita: 10</p>
<p>Status: Obavezан</p>		<p>Ukupan broj sati: 50</p>	
<p>Učesnici u nastavi</p>		<p>Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet [u ovu rubriku ne unositi imena. Ostaviti formulaciju kako je naznačena u ovoj rubrici]</p>	
<p>Preduslov za upis:</p>		<p>Ne</p>	
<p>Cilj (ciljevi) predmeta:</p>		<p>Cilj ovog multidisciplinarnog predmeta jeste upoznavanje sa ekonomskim aspektima globalizacije, njenim prednostima i ograničenjima za nacionalne politike, efektima globalnih finansijskih i ekonomskih kriza, kao i ulogom institucija u savremenoj ekonomiji. Kurs stavlja poseban naglasak na migracije, gdje će biti predstavljeni ekonomski, etnografski i antropološki aspekti migracija, uključujući izvorna empirijska istraživanja sa zapadnog Balkana ali i Bosne i Hercegovine.</p>	
<p>Tematske jedinice:</p>		<ol style="list-style-type: none"> 1. Uvod u predmet, globalizacija, migracije 2. Globalizacija i njena ograničenja za ekonomske politike 3. Globalizacija, finansijska i ekonomska kriza 4. Politička ekonomija globalizacije, nacionalni suverenitet i demokratska politika: "izvodiva globalizacija" 5. Uloga formalnih i neformalnih institucija u savremenoj ekonomiji, tranzicijskom kontekstu, Zapadnom Balkanu i EU 6. Mobilnost u vrijeme globalnih migracija: tipovi migracija, savremena pitanja i međunarodne organizacije 7. Ključni konceptualni okviri migracija: <i>deterritorialization</i>, iseljeništvo, transnacionalizacija, translokalizam 8. Migracije na zapadnom Balkanu, Bosni i Hercegovini: globalne familije, doznake, forme povratka, druga generacija migranata 9. Ekonomski i druge determinante težnji za emigriranjem, migriracije i povratak u Bosnu i Hercegovinu 10. Ekonomski efekti migracija i uloga dijaspore u razvoju – primjer Bosne i Hercegovine. 	
<p>Ishodi učenja:</p>		<p>Znanje: Razumijevane savremenih ekonomskih pitanja u globalizaciji sa posebnim naglaskom na migracije u Bosnu i Hercegovinu Vještine: Teorijsko znanje i empirijske vještine potrebne za razumijevanje kvantitativnih i kvalitativnih istraživanja vezanih za globalizaciju i migracije Kompetencije: Analiza ekonomskih pitanja povezanih sa globalizacijom, krizom i migracijama</p>	
<p>Metode izvođenja nastave:</p>		<p>In-class predavanja; gostovanja, diskusije u nastavi.</p>	
<p>Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:</p>		<p>Prisustvo: 10%; Zadatak: 30%; Finalni test 60%.</p>	

Literatura:	<p>Korisna literature:</p> <p>Bernanke, B. S., M. Gertler and S. Girchrist (1996). The Financial Accelerator and the Flight to Quality, <i>The Review of Economics and Statistics</i>, Vol. 128(1), pp. 1-15.</p> <p>Efendic, A. (2016). Emigration intentions in a post-conflict environment: evidence from Bosnia and Herzegovina. <i>Post-Communist Economies</i> 28(3), 335-352.</p> <p>Efendic, A. and Pugh, G. (2015). Institutional effects on economic performance in post-socialist transition: a dynamic panel analysis. <i>Acta Oeconomica</i> 65(4), 503-523.</p> <p>Efendic, A., Babic, B. and Rebmann, A. (2014). Diaspora and Development – Bosnia and Herzegovina. Sarajevo: Embassy of Switzerland in BiH.</p> <p>Halilovich, H. (2012). Trans-local communities in the age of transnationalism: Bosnians in diaspora. <i>International Migration</i>, 50(1), pp. 162–178.</p> <p>Halilovich, H. and Efendic, N. (2019). From Refugees to Trans-local Entrepreneurs: Crossing the Borders between Formal Institutions and Informal Practices in Bosnia and Herzegovina. <i>Journal of Refugee Studies</i>, DOI: https://doi.org/10.1093/jrs/fey066.</p> <p>Halilovich, H., Hasić, J., Karabegović, Karamehić-Muratović, A. and Oruč, N. (2018). Mapping the Bosnian-Herzegovinian Diaspora: Utilizing the Socio-Economic Potential of the Diaspora for Development of BiH, International Organisation for Migration, Vienna-Sarajevo.</p> <p>International Organisation for Migration (2018). Global Migration Trends, https://www.iom.int/global-migration-trends.</p> <p>Minsky, Hyman P. (1992). The Financial Instability Hypothesis. The Levy Institute of Bard College, Working Paper No.74 (May).</p> <p>Zbinden, M., Dahinden, J. and Efendic, A. (2016). Diversity of Migration in South-East Europe. Bern: Peter Lang AG, ISBN-10: 3034321376.</p> <p>Rodrik, Dani (1998a) Symposium on Globalisation in Perspective: An Introduction, <i>Journal of Economic Perspectives</i> 12(4)(Fall 1998), 3-8.</p> <p>Rodrik, Dani (2002) Feasible Globalisations. Center for International Development (CID), Harvard University (July 2002).</p>
--------------------	---

UNIVERZITET U SARAJEVU – CENTAR ZA INTERDISCIPLINARNE STUDIJE OBRAZAC za provjeru kompletnosti prijedloga elaborata studijskog programa	Obrazac SP1 Stranica 27 od 60
--	---

Šifra predmeta: CISPHD1.3	Naziv predmeta: Globalna pravda		
Ciklus: 3	Godina: 1	Semestar: 1	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 50		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>Kritičko razmatranje filozofskih, pravnih, političkih posljedica specifičnog načina globalnog življenja kojeg karakterizira vrijednosni pluralizam životnih formi; razmatranje principa na kojima bi trebao počivati pravni, politički, kulturni, ali i ekonomski okvir za jedno pluralističko svjetsko društvo.</p>		
Tematske jedinice:	<ul style="list-style-type: none"> • Međunarodna distributivna pravda i hegemonija kapitalizma; • Radikalna delokalizacija i biopolitizacija: kriza upravljanja, neoliberalna uprava i strategije otpora (Foucault, Douzinas); • Transformacije suvereniteta ka globalnoj upravi: koncept 'imperija' (Hardt, Negri), 'global governance' (Sassen); • Nacionalizam, patriotizam, kosmopolitizam (Held, Beck); • Principi pravde za pluralističko svjetsko društvo (Habermas); • Ideja 'zajedničkog' i 'globalnog komonvelta' (Hardt, Negri); • Globalizacija i transformacija pravnih kultura 		
Ishodi učenja:	<p>Znanje: Osnovni pojmovi i fundamentalni i najrecentniji teorijski uvidi u problematiku globalne pravde;</p> <p>Vještine: Ovladavanje osnovnim pojmovima i fundamentalnim i najrecentnjim teorijskim uvidima u problematiku globalne pravde; razvijen senzibilitet i kritička poliperspektivnost pristupa problematici; koherentno argumentiranje i kontekstualiziranje u savremene rasprave o globalnoj pravdi.</p> <p>Kompetencije: Ukazuje visok stepen nezavisnosti u razmišljanju i prosudjivanju o globalnoj pravdi.</p>		
Metode izvođenja nastave:	Interaktivna predavanja i rad na tekstovima, rad na seminarima		
Metode provjere znanja sa strukturonom ocjene:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Samostalni istraživački rad na zadatu temu (5.000 riječi, Times New Roman 12, dupli prored) = 40 kredita; 2. Aktivno učešće u nastavi i seminarima = 10 kredita; 3. Prisustvo = 5 kredita; 4. Završni ispit = 45 kredita. 		
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. The Cosmopolitanism. Reader, G.W.Brown, D. Held eds., Polity Press 2012; 2. Foucault, Michael, Bezbednost, teritorija, stanovništvo, Novi 		

- Sad: Mediterran, 2014;
3. Harvey, David, Kratka istorija neoliberalizma, Novi Sad: Mediterran, 2012;
 4. Posthumanism. Readers in Cultural Criticism, N. Badmington ed., Palgrave, 2000;
 5. Douzinas, Costas, Ljudska prava i imperija, Beograd: Službeni glasnik, 2009;
 6. Hardt, Michael, Negri, Antonio, Commonwealth, Cambridge Mass., Harvard University Press, 2011;
 7. Sassen, Saskia, Gubitak kontrole. Suverenitet u doba globalizacije, Beograd: Beogradski krug, 2004.
 8. Habermas, Jurgen, Rascijepljeni zapad, Sarajevo: Rabic, 2010;
 9. Rawls, John, Teorija pravda, Beograd: Službeni list, 1998;
 10. Butler, Judith, Notes Toward a Transformative Theory of Assembly, Harvard University Press, 2018;
 11. Michaels, Ralf, Legal culture, Oxford Handbook of European Private Law, Oxford University Press, dostupno na https://scholarship.law.duke.edu/faculty_scholarship/2390/
 12. Grodeland, Ase B., Miller, William L. European Legal Cultures in Transition, Cambridge University Press, 2015.

Dopunska:

1. Social Theory. The Multicultural and Classic Readings, C. Lemert ed., Boulder: Westview Press, 1993;
2. Habermas, Jurgen, Ogled o ustavu Evrope, Sarajevo: CJP, 2011;
3. Douzinas, Costas, Filozofija i otpor u krizi, Novi Sad: Mediterran, 2016;
4. Mouffe, Chantal, The Return of the Political, London: Verso, 2005;
5. Ostrom, Elinor, Upravljanje zajedničkim dobrima, Zagreb: Jesenski i Turk, 2006;
6. Arendt, Hannah, O totalitarizmu, Conditio Humana (bilo koje izdanje);
7. Haber, Honi Fern, Beyond Postmodern Politics: Lyotard, Rorty, Foucault, New York: Routledge, 1994;
8. Ignatieff, Michael, Ljudska prava kao politika i idolopoklonstvo, Beograd: Službeni glasnik, 2006;
9. Muller, Jan-Werner, Ustavni patriotizam, Beograd: Reč, 2010;
10. Appiah, Kwame Anthony, Cosmopolitanism. Ethics in a World of Stranger, Penguin Books, 2007;
11. Beck, Ulrich, Grande, Edgar, Kozmopolitska Europa, Zagreb:

- Školska knjiga, 2006;
- 12. Piketty, Thomas, Capital in the Twenty-First Century, Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 2013;
 - 13. Hoffe, Otfried, Pravda, Novi Sad: Akademска knjiga, 2008;
 - 14. John Rawls – Justice as Fairness. A Restatement, Erin Kelly, ed., Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 2003;
 - 15. The Rights of Minority Cultures, W. Kymlicka ed., Oxford University Press, 1997.
 - 16. Sandel, Michael J., Justice, Penguin Books, 2007;
 - 17. Eagleton, Terry, Nevolje sa strancima, Zagreb, Algoritam, 2011.
 - 18. Taylor, Charles, Doba sekularizacije, Beograd: Službeni glasnik, 2011.
 - 19. Eagleton, Terry, Hope Without Optimism, New Haven: Yale University Press, 2017;
 - 20. Contingency, Hegemony, Universality. Judith Butler, Ernesto Laclau and Slavoj Žižek, London: Verso, 2000;
 - 21. Gray, John, Selected Writings. Gray's Anatomy, Penguin Books, 2016;
 - 22. Hardt, Michael, Negri, Anthony, Imperij, Zagreb: Past FWD, 2001;

Šifra predmeta: CISPHD2.1	Naziv predmeta: Istraživačke metode u društvenim naukama		
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 10
Status: Obavezni		Ukupan broj sati: 50	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>Osnovni cilj predmeta Napredne istraživačke metode je predstaviti studentima doktorskog studija proces istraživanja na sveobuhvatan i sistematičan način koji, s jedne strane, ukazuje na kompleksnost domene naučnog istraživanja, a sa druge strane daje na znanje da je to proces koji predstavlja neophodan preduslov za adekvatan i uspješan rad na doktorskom studiju.</p> <p>Kroz tri osnovna modula: (1) Proces istraživanja, (2) Kvalitativne istraživačke metode i (3) Kvantitativne istraživačke metode, predmet će predočiti studentima različite mogućnosti i metode koje mogu koristiti kako bi doprinijeli rješavanju istraživačkog problema kojim se planiraju baviti, kao i kako bi dali odgovore na svoja istraživačka pitanja.</p> <p><i>Modul 1 – Proces istraživanja</i> obuhvata upoznavanje studenata sa značajem teorije za provođenje istraživanja, a pogotovo sa pojmom doprinos (teorijskog, metodološkog i praktičnog) koji predstavlja osnovu za vrednovanje kvaliteta naučnog rada. Također, u okviru ovog modula biće predstavljen osnovni okvir za dizajniranje istraživanja uz upotrebu adekvatne metodologije i metoda, te će biti predstavljene osnovne metode prikupljanja podatka.</p> <p><i>Modul 2 – Kvalitativne istraživačke metode</i> daje pregled značaja kvalitativnog istraživanja za razvoj teorije, pogotovo sa aspekta pristupa utemeljene teorije. Modul također predstavlja metode prikupljanja kvalitativnih podataka, kao i ulogu studije slučaja u kvalitativnom istraživanju. Konačno, predstavljene su i neke od osnovnih metoda analiza kvalitativnih podataka.</p> <p>Kroz <i>Modul 3 – Kvantitativne istraživačke metode</i> studenti će se upoznati sa spektrom kvalitativnih metoda koje mogu koristiti u svom istraživačkom radu. Konkretno, biće upoznati sa multivarijatnim postupcima za analizu podataka, regresijskom analizom, analizom pouzdanosti i validnosti, te sa strukturalnim modeliranjem. Svaka od ovih metoda ima svoje specifičnosti, prednosti i ograničenjima, te će iste biti jasno naznačene.</p>		

Tematske jedinice:	<p>Modul 1 Proces istraživanja</p> <p>1.1. <i>Uloga teorije u procesu istraživanja</i> 1.2. <i>Dizajn istraživanja, metodologija i metode</i> 1.3. <i>Metode prikupljanja podataka</i></p> <p>Modul 2 Kvalitativne istraživačke metode</p> <p>2.1. <i>Potencijal kvalitativnog istraživanja za razvoj teorije</i> 2.2. <i>Prikupljanje kvalitativnih podataka: provođenje intervjeta, studija slučaja,</i> 2.3. <i>Analiza kvalitativnih podataka (analiza sadržaja, analiza narativa)</i></p> <p>Modul 3 Kvantitativne istraživačke metode</p> <p>4.1. <i>Univariatne i bivariatne statističke tehnike</i> 4.2. <i>Multivariatne statističke tehnike (npr. multipla regresija, logistička regresija)</i> 4.3. <i>Analiza pouzdanosti i validnosti psihometrijskih skala (eksplorativna/konfirmativna faktorska analiza)</i> 4.4. <i>Strukturalno modeliranje (analiza unutar jedne grupe, analiza među grupama)</i></p>
Ishodi učenja:	<p>Znanje: Pokazuje sistemsko razumijevanje istraživačkog procesa, kritički analizira, sintetizira i evaluira postojeće spoznaje, te daje adekvatne interpretacije složenih fenomena metodologije naučnog istraživanja.</p> <p>Vještine: Samostalno definira i kreira istraživački nacrt (uključujući: problem istraživanja, ciljeve istraživanja, istraživačka pitanja) i koristi napredne kvantitativne i kvalitativne metode u istraživačkom procesu.</p> <p>Kompetencije: Pokazuje visoki stepen nezavisnosti u razmišljanju i prosuđivanju, visoko vrednuje naučni pristup i istraživački proces, te je u mogućnosti da primjeni adekvatnu istraživačku metodu kako bi se riješio istraživački problem.</p>
Metode izvođenja nastave:	Nastava se provodi kroz predavanja i demonstracije uz pomoć programskih paketa (50%), vježbe (30%) i samostalni rad studenta (20%).
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	Pismeni ispit/Radionica
Literatura:	<p>Obavezna literatura:</p> <p>Agić Emir (2018). Marketing analitika: Osnovne metode statističke analize sa primjenom u Stati, Ekonomski fakultet u Sarajevu, Agić Emir (2018). Marketing analitika: Napredne metode statističke analize sa primjenom u Stati, Ekonomski fakultet u Sarajevu. Byrne,B. (2001). <i>Structural Equatation Modeling with AMOS. Basic</i></p>

	<p><i>Concepts, Applications and Programming.</i> Lawrence Erlbaum Associates, New Jersey</p> <p>Diamantopoulos, A. & Siguaw, J.A. 2000. <i>Introducing LISREL</i>, Sage Publications (ISBN 0-7619-5171).</p> <p>Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J. & Anderson, R. E. 2010. <i>Multivariate Data Analysis</i>, 7th edition, Pearson (ISBN 978-0-13-515309-3).</p> <p>Healy, M. and Perry, C. (2000). Comprehensive criteria to judge validity and reliability of qualitative research within the realism paradigm. <i>Qualitative Market Research: An International Journal</i>, 3 (3): 118-126.</p> <p>Spiggle, S. (1994). Analysis and interpretation of qualitative data in consumer research, <i>Journal of Consumer Research</i>, 2: 491-503.</p> <p>Članci i primjeri dostavljeni u toku nastave</p> <p>Dopunska literatura:</p> <p>Anderson, J. C. & Gerbing, D. W. 1988. Structural Equation Modeling in Practice: A Review and Recommended Two-Step Approach. <i>Psychological Bulletin</i>, 103(3): 411-423</p> <p>Bagozzi, R. P. & Yi, Y. 1988. On the Evaluation of Structural Equation Models. <i>Journal of the Academy of Marketing Science</i>, 16(1): 74-94.</p> <p>Field, Andy. (2013). <i>Discovering Statistics using IBM SPSS Statistics</i>. SAGE Publications Ltd.</p> <p>Iacobucci, D. 2010. Structural Equations Modeling: Fit Indices, Sample Size, and Advanced Topics. <i>Journal of Consumer Psychology</i>, 20(1): 90-98.</p> <p>Jaccard, J., et.al. (2002). <i>Interaction effects in multiple regression</i>. London: Sage.</p> <p>Sutton, R. I., & Staw, B. M. 1995. What Theory is Not. <i>Administrative Science Quarterly</i>, 40(3):371-384.</p> <p>MacCallum, R. C. & Austin, J. T. 2000. Applications of Structural Equation Modeling in Psychological Research. <i>Annual Review of Psychology</i>, 51(1): 201-226.</p> <p>Williams, L. J., Edwards, J. R. & Vandenberg, R. J. 2003. Recent Advances in Causal Modeling Methods for Organizational and Management Research. <i>Journal of Management</i>, 29(6): 903-936.</p> <p>Članci i primjeri dostavljeni u toku nastave</p>
--	--

<p style="margin: 0;">UNIVERZITET U SARAJEVU – CENTAR ZA INTERDISCIPLINARNE STUDIJE</p> <p style="margin: 0;">OBRAZAC za provjeru kompletnosti prijedloga elaborata studijskog programa</p>	<p style="margin: 0;">Obrazac SP1</p>
	<p style="margin: 0;">Stranica 33 od 60</p>

Šifra predmeta: CISPHD2.2.1	Naziv predmeta: Društveni algoritam: tehnologija, mediji, politika		
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 10
Status: izborni		Ukupan broj sati: 50	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>Digitalno stanje stvorilo je pretpostavke za strukturalne promjene društvenosti koje se ogledaju kroz dvije tendencije post-demokratija i zajednička dobra (commons). Cilj modula je objasniti odnose koji se odvijaju na infrastrukturnoj osnovi digitalnih mreža (proizvodnja, korištenje, transformacija materijalnih i nematerijalnih dobara) koji dovode do erozije institucija liberalne demokratije (slabljjenja njihove legitimacije u kontekstu komunikacijskog kapitalizma platforme) te kritički odgovoriti na tehno-utopijsku estetiku i njezine ekonomske i političke perspektive (kreativne industrije, inovacije, prekarnost, etc.). Vodeći se činjenicom da je cilj medijskih studija spriječiti pogrešne premise koje često ograničavaju kritičku analizu, elementi ovog modula bi trebali ponuditi uvide u operativne strategije digitalne infrastrukture (koja je brigu o općem dobru prepustila autonomnim IT sistemima), ali i taktičke aspekte horizontata za društvenu reorganizaciju tehnologije. Informacijsko-komunikacijske tehnologije nisu tek puki alati već sile novog "ekosistema", te ključno pitanje nije da li koristimo digitalnu tehnologiju već da li razumijevamo njezine učinke?</p> <p>Cilj kolegija je analizirati i komentirati utjecaje digitalne tehnologije i medija na obrazovanje, kulturu, društvo, ljudska prava, kao i aktualizirati kritičko mišljenje spram procesa cjelokupnog redizajniranja tehničko-tehnološkoga područja života. Interpretirati različite aktualitete operativne estetike i politike interneta kroz istraživanja umjetnosti, dizajna, aktivizma, filozofije, kritičke teorije i pedagogije itd.</p>		
Tematske jedinice:	<ul style="list-style-type: none"> - Tehnološki determinizam i umreženo društvo. - Jezik novih medija i digitalno doba. - Kritičko e-obrazovanje. Kritičke studije interneta. - Politička ekonomija Mreže. Kalifornijska ideologija - Digitalni rad i komunikacijski kapitalizam. - Digitalni pozitivizam i datafikacija. - Algoritamska kontrola i veliki podaci. - Postdigitalna estetika i tehno-oportunizam »nove« društvenosti. - Politička ekologija i digitalna zajednička dobra. - Umreženi aktivizam i distribuirana demokracija. 		

Ishodi učenja:	<p>Znanje: Razumijevanje tzv. digitalnog obrata i njegova utjecaja na političku kulturu i obrazovanje. Vještine: Kontekstualizacija Kompetencije: Kritičke kompetencije mišljenja novih horizontata teorije u kontekstu odnosa tehnologije i društva.</p>
Metode izvođenja nastave:	Predavanja, diskusija, seminar.
Metode provjere znanja sa strukturonim ocjene:	<p>Praćenje nastave (obavezno):</p> <ol style="list-style-type: none">1. Izbor iz odabranih tekstova, poglavlja - diskusija: 20 bodova (učešće u ocjeni max 20%)2. Seminarski rad: 50 bodova (učešće u ocjeni max. 50%)3. Usmeni ispit: 30 bodova (učešće u ocjeni max. 30 %)
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Apprich, et al. Pattern Discrimination. Minneapolis, MN: University of Minnesota Press, 2019.2. Barbrook, Richard. Imaginary Futures: from thinking machines to the global village. London: Pluto Press, 2007.3. Chandler, D. and Fuchs, C. Digital Objects, Digital Subjects: Interdisciplinary Perspectives on Capitalism, Labour and Politics in the Age of Big Data. London: University of Westminster Press, 2019.4. Crawford, K. i Joler, V. "Anatomy of an AI System: The Amazon Echo As An Anatomical Map of Human Labor, Data and Planetary Resources". <i>AI Now Institute and ShareLab</i>. (Septebmber 7, 2018). https://anatomyof.ai/5. Day, R. E. Indexing It All: The Subject in the Age of Documentation. Cambridge, MA: MIT Press, 2014.6. Foer, F. World Without Mind: The Existential Threat of Big Tech. New York, NY: Penguin Press, 2017.7. Greenfield, A. Radical Technologies: The Design of Everyday Life. London; New York: Verso, 2017.8. Hibert, M. Digitalni odrast i postdigitalna dobra. Zagreb: Multimedijalni institut i Institut za političku ekologiju, 2018.9. Jandrić, P. Znanje u digitalnom dobu. Razgovori sa djecom jedne male revolucije. Prev. Dinko Telećan. Zagreb: Jesenski i Turk, 2019.10. Lovink, G. Social Media Abyss: Critical Internet Cultures and the Force of Negation. Hoboken: John Wiley and Sons, 2016.11. McChesney, R. W. Digitalna isključenost: kako kapitalizam okreće internet protiv demokracije. Zagreb: Multimedijalni institut & Fakultet za medije i komunikacije, 2013.12. Scholz, Trebor. Uberworked and Underpaid: How Workers are Disrupting the Digital Economy, 2017.13. Stalder, Felix. The Digital Condition. Cambridge, UK: Polity Press, 2018.

Dopunska:

1. Apprich, Clemens. *Technotopia: A Media Genealogy of Net Cultures*. London: Rowman & Littlefield Int., 2017.
2. Benkler, Yochai. *The Wealth of Networks: How social production transforms markets and freedom*. New Haven, Conn.:Yale University Press, 2006.
http://www.benkler.org/Benkler_Wealth_Of_Networks.pdf
3. Berry, David M. *The Philosophy of Software: Code and Mediation in the Digital Age*. New York, NY: Palgrave Macmillan, 2011.
4. Bulger, M. i Davison, P. *The Promises, Challenges, and Futures of Media Literacy*. *Journal of Media Literacy Education*, 10(1), 1-21.
<https://digitalcommons.uri.edu/jmle/vol10/iss1/1/>
5. Cheney-Lippold, John. *We Are Data: Algorithms and the Making of Our Digital Selves*. New York, NY. New York University Press, 2017.
6. Finn, Ed. *What Algorithms Want: Imagination in the Age of Computing*. Cambridge, MA: MIT Press, 2017.
7. Hall, G. *Pirate Philosophy For a Digital Posthumanities*. Cambridge, MA: The MIT Press, 2016.
8. Kramer, F. *Anti-Media: Ephemera on Speculative Arts*. Rotterdam: nai010 publishers 2013.
https://monoskop.org/images/f/f9/Cramer_Florian_Anti-Media_Ephemera_on_Speculative_Arts_2013.pdf
9. Liessmann, Konrad Paul. *Teorija neobrazovanosti: zablude društva znanja*. Zagreb: Jesenski i Turk, 2008.
10. Lovink, G. i Rossiter, N. *Organization After Social Media*. New York: Minor Composition, 2018.
<http://www.minorcompositions.info/wp-content/uploads/2018/06/organizationaftersocialmedia-web.pdf>
11. Lynch, Michael P. *Internet of Us: Knowing More, Understanding Less in the Age of Big Data*. New York: W.W. Noroton, 2016.
12. Peović Vuković, Katarina. *Mediji i kultura: ideologija medija nakon decentralizacije*. Zagreb: Jesenski i Turk, 2012.
13. Wardle, C. i Derakhshan, H. *Information Disorder: Toward an interdisciplinary framework for research and policy making*. Štrasbourg: Council of Europe, 2017.
<https://rm.coe.int/information-disorder-toward-an-interdisciplinary-framework-for-researc/168076277c>
14. Webster, Frank. *Theories of the Information Society*. London; New York: Routledge, 1995.

Šifra predmeta: CISPHD2.2.2	Naziv predmeta: Globalna sigurnost		
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 10
Status: izborni predmet		Ukupan broj sati: 50	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Najširi cilj ovoga predmeta je da studente trećeg ciklusa studija educira o ključnim temama iz oblasti globalne/međunarodne sigurnosti sa posebnim fokusom na studije o miru, tranzicijsku pravdu, migracija, te terorizam i nasilni ekstremizam. Također, studenti će steći analitičke vještine pomoću kojih će moći analizirati kompleksne sigurnosne teme, posebno one koje su relevantne za Zapadni Balkan i u kojima se susreću lokalna, regionalna i globalna perspektiva.		
Tematske jedinice:	1. Globalne sigurnosne studije: teorije i koncepti 2. Interakcija teorija međunarodnih odnosa i relevantnih poddisciplina primjenjivih u području rata, mira i postkonfliktnih izazova 3. Interakcija međunarodne politike i međunarodnog prava: studija slučaja Međunarodnog krivičnog suda 4. Liberalni <i>versus</i> neliberalni vanjsko-politički utjecaj na države Zapadnog Balkana 5. O višeslojnoj prirodi mira i konflikta (I): studije slučaja Bosne i Hercegovine i Ruanda 6. O višeslojnoj prirodi mira i konflikta (II): studije slučaja Sirija i Mijanmar 7. Uloga tranzicijske pravde u osiguranju ‘trajnog’ mira: studija slučaja Južnoafričke Republike 8. Migracije i ljudska sigurnost 9. Impakt migracija na sigurnost i stabilnost 10. Zapadni Balkan i migracijska kriza 11. Radikalizam, ekstremizam i terorizam: koncepti <i>versus</i> politička i medijska praksa 12. Savremene terorističke prijetnje: refleksije na globalnu sigurnost 13. Povratak sa stranih ratišta: studija slučaja Sirija i Irak 14. Terorizam i ekstremno ‘desnih’ i ‘lijevih’ ideologija 15. Budućnost globalne sigurnosti		
Ishodi učenja:	Znanje: <ul style="list-style-type: none">• Studenti će formirati kritički i interdisciplinarni uvid u globalnu/međunarodnu sigurnost sa posebnim fokusom na pod-discipline mirovnih studija, tranzicijske pravde, migracija, te terorizma i nasilnog ekstremizma.• Naučiti će kako kritički analizirati obrasce lokalnih, regionalnih i		

	<p>globalnih sigurnosnih pitanja. Razumijeti će kompleksne interakcije međunarodnog prava, politike i sigurnosti.</p> <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none">• Studenti će biti u mogućnosti da samostalno istražuju i analiziraju lokalne, regionalne i globalne sigurnosne fenomene. <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none">• Studenti će biti sposobni da kompetentno i samostalno propituju, analiziraju i predlažu rješenja za globalne sigurnosne probleme u lokalnom i regionalnom kontekstu.
Metode izvođenja nastave:	Predavanja i vježbe u učionici, te seminari. Navedene metode obuhvataju prezentacije i diskusiju studenata na osnovu samostalnih i grupnih zadataka.
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	Formano ocjenjivanje se vrši učešćem u nastavi, pismenog ispita i seminar skog rada.
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Williams, P. (2013). Sigurnosne studije. Routledge.2. Kelly, P. (2016). Classical Geopolitics: A New Analytical Model. Stanford University Press.3. Hynek, N., Ditrych, O., Stritecky, V. (2019). Regulating Global Security. Springer International Publishing.4. Babaian, S. (2018). The International Criminal Court: An International Criminal World Court. Springer.5. Shiraev, E.B. & Zubok, V.M. (2015). International Relations. Oxford University Press.6. Hough, P. (2013). Understanding global security. Routledge.7. Martin. S.F. (2013). International Migrations: Evolving Trends from The Early Twentieth Century to The Present. Cambridge University Press.8. Horgan, J. (2011). Terrorism Studies. Routledge. <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Akademski članci i dopunska literatura će prije početka svakog semestra biti određeni

UNIVERZITET U SARAJEVU – CENTAR ZA INTERDISCIPLINARNE STUDIJE OBRAZAC za provjeru kompletnosti prijedloga elaborata studijskog programa	Obrazac SP1 Stranica 38 od 60
--	---

Šifra predmeta: CISPHD2.2.3	Naziv predmeta: Ekonomski kriminalitet, korupcija i kriminalna politika		
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: Drugi	Broj ECTS kredita: 10
Status: Izborni		Ukupan broj sati: 50	
Učesnici u nastavi		Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet	
Preduslov za upis:		nema	
Cilj (ciljevi) predmeta:		<p>Zabrinjavajući ton pogoršanoj opštoj ekonomskoj i finansijskoj klimi daju korupcija i ekonomski kriminalitet, kao nacionalni i transnacionalni fenomeni. Očigledna je povezanost korupcije i ekonomskog kriminaliteta i njihov zajednički doprinos urušavanju osnovnih društvenih vrijednosti (demokratija, vladavina zakona, osnovna prava i slobode čovjeka). Ciljevi su istražiti – opisati, objasniti i kritički ocjenjivati uzroke, karakteristike, posljedice, medijsko predstavljanje, javno ocjenjivanje formalnog i neformalnog postupanja u vezi sa korupcijom i ekonomskim kriminalitetom. Također, ciljevi su analiziranje djelovanja organa krivičnog pravosuđa u suzbijanju korupcije i ekonomskog kriminaliteta, kako bi se odredili pravci kriminalne politike, naročito u traženju odgovora na pitanje o adekvatnom društvenom reagovanju na korupciju i ekonomski kriminalitet. Istraživanje ovih složenih aspekata posebno dobiva na značaju u okviru društvenih pokreta u svijetu, kritikama koje se vežu uz teorije institucionalizma, te klasične i neoklasične doktrine o slobodnome tržištu i slobodi privatnog ugovaranja.</p>	
Tematske jedinice:		<ul style="list-style-type: none"> - Postsocijalistička tranzicija i ekonomske, socijalne, političke, pravne, kulturne i ideološke promjene koje je prouzrokovala neoliberalna globalizacija i kapitalistička ekonomija. - Teorijski aspekti odnosa između kapitalističke ekonomije (strukturno nasilje) i ekonomskog, finansijskog, ekološkog i kriminaliteta bijelog ovratnika. - Povezanost političke korupcije i transformacija socijalne nacionalne države u „konkurentsku“, „kažnjavajuću“, „internacionalizovanu“, „sigurnu“ državu i državu koja nadzoruje. - Trendovi i izazovi primjene ekonomskih postulata u krivičnom pravu. - Uloga međunarodnog javnog i poslovnog prava u procesu globalizacije. - Analiziranje djelovanja organa krivičnog pravosuđa (policije, tužilaštva, suda, organa za izvršavanje krivičnih sankcija) u suzbijanju korupcije i ekonomskog kriminaliteta. Problemi u sprečavanju i kažnjavanju korupcije i ekonomskog kriminaliteta. 	

	<ul style="list-style-type: none">- Određivanje puteva kriminalne politike i istraživanja o adekvatnom društvenom reagovanju na korupciju i ekonomski kriminalitet.- (Ne)uspješnost represivnog i preventivnog djelovanja u suzbijanju, otkrivanju i dokazivanju korupcije i ekonomskog kriminaliteta.- Odgovornost korupcije i privrednog kriminaliteta za nesagledivu ekonomsku, finansijsku, ekološku, socijalnu, političku i moralnu štetu za društvo i pojedinca.
Ishodi učenja:	<p>Znanje: na razini činjenica: definisati društveno-ekonomske tokove u savremenom svijetu te sa tim povezane procese suzbijanja, otkrivanja i dokazivanja korupcije i ekonomskog kriminaliteta; na razini razumijevanja: produbljeno i kritičko analiziranje pojmove i ustanova ekonomskog kriminaliteta, korupcije i kriminalne politike, međusobnu povezanost i uslovljenost sa društveno-ekonomski tokovima i transformacijama. Praćenje ekonomskih postulate u analizi krivičnog prava</p> <p>Vještine: interpretacija i produbljena analiza specifičnih društveno-ekonomske, sociološke, filozofske i pravne pitanja uz korištenje odgovarajućih doktrinarnih i empirijskih metoda.</p> <p>Kompetencije: osposobljenost za rad i djelovanje u okviru institucija koje se sa različitim aspekata bave ekonomskim kriminalitetom, korupcijom i kreiranjem kriminalne politike, kao i ekonomskom analizom krivičnog prava</p>
Metode izvođenja nastave:	predavanja, seminari, mentorski rad
Metode provjere znanja sa struktukom ocjene:	Esej 5 ECTS; udio u ocjeni 50% Završna evaluacija znanja/završni ispit 5 ECTS; udio u ocjeni 50%. Ukupno 10 ECTS, 100%
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ul style="list-style-type: none">- Analiza procesuiranja koruptivnih krivičnih djela u Bosni i Hercegovini kroz prikaz odabrane sudske prakse (2017). Usaid-ov projekat pravosuđa u Bosni i Hercegovini. Sarajevo, 161 str.- Crime and Transition in Central and Eastern Europe (2012). Urednici: prof. dr. Alenka Šelih, doc. dr. Aleš Završnik. Springer (New York, Heidelberg, Dordrecht, London).- Imamović-Čizmić, K. (2016). Pravne i institucionalne pretpostavke procjene učinaka propisa u Bosni i Hercegovini. Godišnjak Pravnog fakulteta u Sarajevu, LIX, str. 63-88.- Imamović-Čizmić, K., Nikolajev, A. (2018). Ključni aspekti ekonomskih modela kriminala. Pregled: časopis za

- društvena pitanja. Vol. LIX, br. 2, Sarajevo, str. 1-14.
- Salecl, R. (2012). Tiranija izbora. Beograd, Arhipelag, 151 str.
 - Sijerčić-Čolić, H. (2014). Mutual relationships between Prosecutors and Authoriezd Officials in terms of the Efficiency of the Detection of and Evidence Gathering in Criminal Offences – research on the Application of Criminal Procedure Laws in BiH. EU Support to Law Enforcement. Sarajevo.
 - Sijerčić-Čolić, H. (2014). Uspješnost krivičnog postupka i neki strateški aspekti provođenja istrage za krivična djela privrednog kriminaliteta (osvrt na situaciju u BiH). U: Tužilačka istraga - regionalna krivičnoprocесна zakonodavstva i iskustva u primeni. Ur. Ivan Jovanović i Ana Petrović Jovanović. OEBS Misija u Srbiji. Beograd, str. 327–344.
 - Sijerčić-Čolić, H. (2018). Uočene slabosti u procesuiranju korupcije u Bosni i Hercegovini – procesnopopravni i organizacionopravni aspekti. Analitika, Centar za društvena istraživanja. Sarajevo, str. 6-30.
 - Šelih, A. (2013). Poskus razlage kriminalitete v tranzicijskih državah srednje in vzhodne Evrope. Revija za kriminalistiko in kriminologijo. Ljubljana, 64 (4), str. 313-317.

Dopunska:

- Dijagnostička analiza integriteta pravosudnog sektora u BiH i mogućih rizika od nastanka korupcije ili neetičnog ponašanja u pravosuđu (2015). Usaid-ov projekat pravosuđa u Bosni i Hercegovini. Sarajevo, 135 str.
- Filipović, Lj. (2017). Kvalitet optužnica i presuda u Bosni i Hercegovini kao faktor efikasnog procesuiranja krivičnih djela korupcije. Sarajevo : Analitika – Centar za društvena istraživanja, 33 str.

<p style="margin: 0;">UNIVERZITET U SARAJEVU – CENTAR ZA INTERDISCIPLINARNE STUDIJE</p> <p style="margin: 0;">OBRAZAC za provjeru kompletnosti prijedloga elaborata studijskog programa</p>	<p style="margin: 0;">Obrazac SP1</p> <p style="margin: 0;">Stranica 41 od 60</p>
---	--

Šifra predmeta: CISPHD2.2.4	Naziv predmeta: Odabrane teme iz Istraživačkih metoda		
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 10
Status: Izborni		Ukupan broj sati: 50	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	nema		
Cilj (ciljevi predmeta):	<p>Osnovni cilj ovog predmeta je da ponudi uvid u odabrane, napredne istraživačke metode koje se koriste u društvenim naukama. Ovaj predmet će studentima doktorskog studija predstaviti metode istraživanja koje nisu uobičajene a mogu biti izuzetno korisne za interdisciplinarne istraživače. Za korištenje odabralih metoda potreban je sveobuhvatan i sistematičan način promišljanja te adekvatno predznanje, koje dodatno ukazuje na kompleksnost domene naučnog istraživanja kao neophodnog preduslova za adekvatan i uspješan rad na doktorskom studiju.</p> <p>Kroz tri osnovna modula: (1) Multigrupna konfirmativna faktorska analiza, (2) Strukturalno modeliranje i (3) Neurološka istraživanja; predmet će predočiti studentima različite mogućnosti i metode koje mogu koristiti kako bi doprinijeli rješavanju istraživačkog problema kojim se planiraju baviti.</p>		
Tematske jedinice:	<p>Modul 1 Multigrupna konfirmativna faktorska analiza (MCFA)</p> <p>4.5. <i>Prepostavke za MCFA</i> 4.6. <i>Specifikacija modela</i> 4.7. <i>Predstavljanje MCFA rezultata</i></p> <p>Modul 2 Napredni strukturalno modeliranje (SEM)</p> <p>5.1. <i>Moderacija i medijacija</i> 5.2. <i>Specifikacija i vrednovanje SEM modela sa moderatorima i medijatorima</i> 5.3. <i>Predstavljanje rezultata medijacije i moderacije</i></p> <p>Modul 3 Neurološka istraživanja</p> <p>6.1. <i>Historijat neuro istraživanja</i> 6.2. <i>Tipovi i alati u neuro istraživanju u društvenim naukama</i> 6.3. <i>Interpretacija rezultata neuroloških istraživanja</i></p>		
Ishodi učenja:	<p>Znanje: Pokazuje razumijevanje istraživačkog procesa koji podrazumijeva korištenje multigrupne konfirmativne faktorske analize, naprednog strukturalnog modeliranja i neuroloških istraživanja u društvenim naukama.</p> <p>Vještine: Samostalno provodi multigrupnu konfirmativnu faktorsku</p>		

	analizu, specificira strukturalni model koji uključuje moderatore i/ili medijatore, te interpretira rezultate neuroloških istraživanja. Kompetencije: Pokazuje visoki stepen nezavisnosti u razmišljanju i prosuđivanju kod korištenja gore navedenih metoda istraživanja.
Metode izvođenja nastave:	Nastava se provodi kroz predavanja i demonstracije uz pomoć programskih paketa (50%), vježbe (30%) i samostalni rad studenta (20%).
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Diskusija – 20% Kritički osvrt – 30% Prijedog metodologije – 50%
Literatura:	<p>Obavezna literatura:</p> <p>Agić Emir (2018). Marketing analitika: Napredne metode statističke analize sa primjenom u Stati, Ekonomski fakultet u Sarajevu.</p> <p>Diamantopoulos, A. & Siguaw, J.A. 2000. <i>Introducing LISREL</i>, Sage Publications (ISBN 0-7619-5171).</p> <p>Niemand, T., & Mai, R. (2018). Flexible cutoff values for fit indices in the evaluation of structural equation models. <i>Journal of the Academy of Marketing Science</i>, 46(6), 1148–1172.</p> <p>Husić-Mehmedović, M., Omeragić, I., Batagelj, Z., & Kolar, T. (2017). Seeing is not necessarily liking: Advancing research on package design with eye-tracking. <i>Journal of Business Research</i>, 80, 145–154.</p> <p>Lee, N., Broderick, A. J., & Chamberlain, L. (2007). What is 'neuromarketing'? A discussion and agenda for future research. <i>International journal of psychophysiology</i>, 63(2), 199-204.</p> <p>Lee, N., Chamberlain, L., & Brandes, L. (2018). Welcome to the jungle! The neuromarketing literature through the eyes of a newcomer. <i>European Journal of Marketing</i>, 52(1/2), 4-38.</p> <p>Venkatraman, V., Dimoka, A., Pavlou, P. A., Vo, K., Hampton, W., Bollinger, B., et al. (2015). Predicting advertising success beyond traditional measures: New insights from neurophysiological methods and market response modeling. <i>Journal of Marketing Research</i>, 52, 436.</p> <p>Stanton, S. J., Sinnott-Armstrong, W., & Huettel, S. A. (2016). Neuromarketing: Ethical Implications of its Use and Potential Misuse. <i>Journal of Business Ethics</i>, 1-13.</p> <p>Dopunska literatura:</p> <p>Plassmann, H., Venkatraman, V., Huettel, S. A., & Yoon, C. (2015). Consumer neuroscience: applications, challenges, and possible solutions. <i>Journal of Marketing Research</i>, 52, 427.</p> <p>Stipp, H. (2015). The Evolution of neuromarketing research: From novelty to mainstream. <i>Journal of Advertising Research</i>, 55(2), 120-122.</p>

<p style="margin: 0;">UNIVERZITET U SARAJEVU – CENTAR ZA INTERDISCIPLINARNE STUDIJE</p> <p style="margin: 0;">OBRAZAC za provjeru kompletnosti prijedloga elaborata studijskog programa</p>	<p style="margin: 0;">Obrazac SP1</p>
	<p style="margin: 0;">Stranica 43 od 60</p>

Šifra predmeta: CISPHD2.2.5	Naziv predmeta: Religija u globalnom društvu		
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 10
Status: Izborni		Ukupan broj sati: 50	
Učesnici u nastavi		Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet	
Preduslov za upis:		nema	
Cilj (ciljevi) predmeta:		Da studenti steknu dodatna znanja iz sociologije religije i religiologije koja će ih osposobiti za teorijsko i analitičko promatranje mesta i uloge religija i religijskih institucija u suvremenim globalnim društvenim procesima. Da studenti iskažu osjetljivost prema razlikama, prema religijskim kulturama i tradicijama među kojima žive. Da razumiju ulogu religija i religijskih zajednica u suvremenim konfliktima, ali i mogući doprinos religijskih zajednica dijalogu i pomirenju.	
Tematske jedinice:		I. Uvodne teme <ul style="list-style-type: none"> • Znanstveno istraživanje religije i religioznosti • Religijska slika svijeta na početku XXI. stoljeća. • Religija u suvremenom svijetu. II. Religija i izazov modernog <ul style="list-style-type: none"> • Kontroverze o sekularizaciji početkom XXI. stoljeća. • Religija i globalizacija. • Socijalna naučavanja u religijama. • Karakteristike «svjetovne religije» III. Religija i identitet <ul style="list-style-type: none"> • Religija i identitet. • Religijski nacionalizam u suvremenom svijetu. • Rod i religija. • Religija i etika u suvremenom dobu. IV. Političke uloge religija vs. politiziranje religije <ul style="list-style-type: none"> • Religija(e) i razvoj demokracije • Religija i politika – istorijska perspektiva • Religija i politika – suvremeno doba (Zapad; Istočna Azija; Južna i Središnja Azija; Bliski istok; Sjeverna Afrika; Južna Amerika; Centralna i Jugoistočna Evropa) V. Religija i konflikti <ul style="list-style-type: none"> • Religije i (ne)nasilje. • Religije u sukobu i dijalogu. 	
Ishodi učenja:		Znanje: Polaznici će nakon odslušanog predmeta steći napredna znanja iz sociologije religije i razumjeti ulogu religija i religijskih zajednica u savremenim konfliktima, u pomirenju i dijalogu. Vještine: Analitičko posmatranje mesta i uloge religija i	

	<p>religijskih institucija u savremenim globalnim društvenim procesima.</p> <p>Kompetencije: Razvijanje senzibiliteta prema razlikama u okviru religijskih kultura i tradicija.</p>
Metode izvođenja nastave:	Nastava i obrazovanje izvodit će se kroz predavanja, rad s tekstovima, istraživački rad. Obaveze studenata koji pohađaju ovaj izborni predmet su: redovno praćenje nastave; čitanje odgovarajuće literature; priprema jednog uvodnog saopštenja; aktivno sudjelovanje u nastavi
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	Polaganje jednog kolokvija-ispita sredinom realizacije nastavnog programa; završni usmeni ispit. <ul style="list-style-type: none">• Aktivnosti tijekom nastave – 10 bodova• Kolokvij/ispit – 30 bodova• Uvodno saopštenje – 10 bodova• Usmeni završni ispit – 50 bodova.
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ul style="list-style-type: none">• Sagal, Robert A. (ed.): „The Blackwell Companion to the Study of Religion“, Blackwell Publishing Ltd, 2006. (izabrani dijelovi)• Pals, Daniel L. : „Seven Theories Of Religion“ .Oxford: Oxford University Press, New York. 1996.• Woodhead, L. – Heelas, P. (eds.): „Religion in Modern Times – An Interpretative Anthology “, Blacwell Publishing, Oxford, 2003.• Casanova, Jose : „Public Religion In The Modern World“, University of Chicago Press, Chichago, 1994.• Stanovčić, Vojislav: „Političke ideje i religija, I-II“, Čigoja štampa, Beograd, 1999 (izabrani dijelovi)• Cvitković, Ivan : "Socijalna naučavanja u religijama" . Sarajevo: «Narodna i univerzitetska biblioteka», 2003.• Kuschel, Karl-Josef : „Židovi, kršćani, muslimani: Podrijetlo i budućnost”, Svjetlo riječi, Sarajevo, 2011. <p>Dopunska:</p> <ul style="list-style-type: none">• Carlson, John D. and Owens,Erik C. (eds.): „The Sacred and the Sovereign (Religion and International Politics), Washington, Georgetown University Press, 2003.• Appleby, R. Scott: „The Ambivalence of the Sacred (Religion, Violence, and Reconciliation“, New York, Carnegie Corporation of New York, 2000.• Cvitković, Ivan i Abazović, Dino (ur.): „Religija i europske integracije“, Magistrat i FPN Sarajevo, Sarajevo, 2006.• Roy, Olivier: „Globalised Islam: The Search for New Ummah“, Hurst, London, 2004.• Davie, Grace: „Religija u suvremenoj Evropi: mutacija sjećanja“, Golden Marketing, Tehnička knjiga, Zagreb, 2005.

	• Elijade, Mirča: „Vodič kroz svetske religije“. Beograd: «Narodna knjiga»/»Alfa», 1996.• Hamilton, Malkom: „Sociologija religije“. Beograd: „Clio“, 2003.• Đentile, Emilio: "Religije politike", Beograd: XX vek. 2009.• Abazović, Dino : „Za naciju i Boga: Sociološko određenje religijskog nacionalizma”, Sarajevo: «Magistrat». 2006• Zbornik: ROD I RELIGIJA. Sarajevo: «TPO», 2008.

<p style="margin: 0;">UNIVERZITET U SARAJEVU – CENTAR ZA INTERDISCIPLINARNE STUDIJE</p> <p style="margin: 0;">OBRAZAC za provjeru kompletnosti prijedloga elaborata studijskog programa</p>	<p style="margin: 0;">Obrazac SP1</p> <p style="margin: 0;">Stranica 46 od 60</p>
---	--

Šifra predmeta: CISPHD2.2.6	Naziv predmeta: Rod i globalizacija
Ciklus: III	Godina: I Semestar: II Broj ECTS kredita: 10
Status: Izborni	Ukupan broj sati: 50
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet
Preduslov za upis:	nema
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>Ovaj predmet analizira na koji način globalizacija, migracije a osobito pravna regulacija migracionih politika u evropskim zemljama oblikuju uloge žena i muškaraca u oblasti politike, ekonomije i kulture, ali i to kako se orodnjavaju nacionalne i transnacionalne politike moći. Kroz interseksionalni pristup konceptima transnacionalizma, globalizacije, migracija i roda studenti će diskutirati o tome kako oni prožimaju institucije moći, ekonomski razvoj i zapošljavanje, djelovanje vladinih institucija i civilnog društva. Analiza je usmjerenja na suvremene tokove globalizacije u kojima se konstruiraju rodne uloge, šta se smatra maskulinim i femininim u odnosu na dinamiku moći globalnog društva, kako vladine politike i zakoni orodnjavaju migracije, te kako antirodni pokreti koriste migraciona kretanja da šire moralnu paniku i osporavaju rodnu ravnopravnost.</p>
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uvod u predmet i osnovne koncepte roda, globalizacije, transnacionalizma i migracija 2. Kulturološke konstrukcije roda i sebstva 3. Pravni aspekti migracija u evropskim zemljama: kako se kroz politike i zakone orodnjavaju migracioni procesi 4. Orodnjena jurisprudencija za azilante: evropski i kanadski primjeri 5. Rod, nacionalne i međunarodne granice 6. Rad, rod i migracije 7. Sigurnost, rod i migracije 8. Rod i globalna ekonomija 9. Utjecaj migracija na karijere žena 10. Migracije i trgovina ljudima 11. Migracije i razvoj 12. Rod, migracije i religija 13. Anti-rodna ideologija i migracije
Ishodi učenja:	<p>Znanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Razumijevanje koncepta roda, identiteta, klase, ideologije, transnacionalizma i globalizacije <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Korištenje roda kao analitičkog sredstva u raspravama i istraživanjima o globalnim političkim i ekonomskim kretanjima i migracijama - Istraživanje porijekla i utjecaja suvremenih političkih strujanja na globalnom nivou koja koriste rodnu ideologiju protiv rodne

	ravnopravnosti - Analiziranje utjecaja politika i zakona koji orodnjavaju migracione procese Kompetence: - Propitivanje i istraživanje utjecaja globalnih socio-kulturnih i političkih konteksta na promjene u lokalnim nacionalnim kontekstima, - Kritičko promišljanje o odnosima i dinamici političke i ekonomske globalizacije iz rodne perspektive
Metode izvođenja nastave:	1. Predavanja 30% 2. Grupne diskusije i prezentacije 50% 3. Analize 20%
Metode provjere znanja sa struktrom ocjene:	Pristustvo i grupne diskusije (20%): studenti su obavezni pohađati predavanja i učestvovati u diskusijama Refleksije (30%): Za vrijeme trajanja kursa studenti će imat obavezu pisati kratke refleksije (max. 1000 riječi) na literaturu koju će čitati. Istraživački projekt (50%): Na kraju kursa student imaju obavezu da urade istraživački rad.
Literatura:	<p>Alison Gerard, <i>Securitization of Migration and Refugee Women</i>, Routledge, 2016.</p> <p>Anju Mary Paul, <i>Multinational Maids: Stepwise in a Global Market</i>, Cambridge University Press 2019.</p> <p>Amy S. Wharton, <i>The Sociology of Gender. An Introduction to Theory and Research</i>, Balckwell Publishing, 2005.</p> <p>Caroline Brettell, and Carolyn Sargent, (ur.) <i>Gender in Cross-Cultural Perspective</i>. 6th edition. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall. 2012.</p> <p>Cynthia Enloe; <i>Bananas, Beaches and Bases: Making Feminist Sense of International Politics</i> (Paperback)</p> <p>Denise Brennan: <i>What's Love Got to Do With It? Transnational Desires and Sex Tourism in the Dominican Republic</i>, Duke University Press 2004.</p> <p>Efrat Arbel et al. <i>Gender in Refugee Law: From the Margins to the Center</i>, Routledge, 2014.</p> <p>Gregor Fitzi Juergen Mackert, Bryan S. Turner (ur.) <i>Populism and the Crisis of Democracy: Migration, Gender and Religion</i>, Routledge, 2018.</p> <p>Helen Stalford, Samantha Currie i Samantha Velluti, <i>Gender and Migration in 21st Century Europe</i>, Ashgate Press, 2009.</p> <p>IOM Report, Rural Women and Migration, 2012.</p> <p>Irena Omelanluk, <i>Global perspective on Migration and Development</i>, Springer, 2012.</p> <p>Laura Agustin: <i>Sex at the Margins: Migration, Labour Markets and the Rescue Industry</i> Zed Books, London, 2007.</p> <p>Kofman, E., P. Raghuram, and M. Merefied. "Gendered Migrations: Towards Gender Sensitive Policies in the UK." <i>Asylum and Migration Working Paper 6</i>, Institute for Public Policy Research, London, 2005.</p> <p>Kitty Calavita, <i>Migration and Law: Crossing Borders and Bridging Disciplines</i>, <i>The International Migration Review</i>, Vol. 40, No. 1, Gender</p>

and Migration Revisited (Spring, 2006), pp. 104-132
Martha Nussbaum; *Women and Human Development*, Cambridge University Press, 2001
Rebeka Anić, *Kako razumjeti rod? Povijest rasprave i različita razumijevanja u Crkvi u Hrvatskoj*, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Zagreb, 2011.
Roman Kuhar i David Paternotte, *Anti-Gender Campaigns in Europe. Mobilizing against Equality*, Rowman and Littlefield, 2017.
Seyla Benhabib i Judith Resnik (ur.), *Gender and Mobilities: Citizenship, Borders and Gender*, NYU Press, 2007.

<p style="margin: 0;">UNIVERZITET U SARAJEVU – CENTAR ZA INTERDISCIPLINARNE STUDIJE</p> <p style="margin: 0;">OBRAZAC za provjeru kompletnosti prijedloga elaborata studijskog programa</p>	<p style="margin: 0;">Obrazac SP1</p>
	<p style="margin: 0;">Stranica 49 od 60</p>

Šifra predmeta: CISPHD2.2.7	Naziv predmeta: Životna sredina u konceptu održivog razvoja				
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 10		
Status: Izborni		Ukupan broj sati: 50			
Učesnici u nastavi		Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet			
Preduslov za upis:		nema			
Cilj (ciljevi predmeta):	<p>Cilj predmeta je razvoj i sticanje znanja studenata u oblasti održivog upravljanja okolišem. Takav cilj podrazumijeva razvoj/unapređenje i integraciju znanja iz relevantnih prirodnih i društvenih nauka. Kao osnovu integralnog pristupa, predmet se na početku fokusira na razvoj znanja o dejstvima i distribuciji ekoloških faktora i njima uslovljenih ekoloških Sistema, odnosno živog svijeta na globalnoj, regionalnoj i lokalnoj prostornoj skali. Nakon toga, predmet razvija spoznaje o distribuciji, intenzitetu I uzrocima antropogenih pritisaka, uz korištenje analitičkih alata za procjenu okolinskih problema i evaluaciju okolinskih politika. Proučavanjem ciljeva mehanizama upravljanja biodiverzitetom u sklopu Agende održivog razvoja, predmet razvija spoznaju o potrebi za funkcionalnom životnom sredinom u uslovima ubrzanog ekonomskog rasta. Predmet razvija istraživački interes za poboljšane modele implementacije globalnih, regionalnih i nacionalnih planova za održivo korištenje prirodnih resursa i očuvanje zdravih ekosistema.</p>				
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Temeljne postavke ekologije. Ekološki faktori, niša I sistemi 2. Globalna distribucija ekoloških faktora i diferencijacija bioma 3. Ekosistemi i ekološki servisi Bosne i Hercegovine 4. Održivi razvoj: koncept, principi, ključna pitanja i izazovi 5. Ekonomski rast i okoliš 6. Održivi razvoj: primjena principa i praksa ‘mjerenje održivog razvoja’ 7. Međunarodni sporazumi za biodiverzitet 8. Globalni strateški plan za biodiverzitet i agenda održivog razvoja 9. Strategije za očuvanje i održivu upotrebu biodiverziteta Bosne i Hercegovine 10. Polucije: uticaji i politike 11. Okolinski menadžment 				
Ishodi učenja:	<p>Znanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • razvoj i usvajanje temeljnih znanja i principa ekološke nauke • razumijevanje kompleksnog odnosa organizam-sredina • razumijevanje značaja degradacionih procesa uslijed gradnje, prekomjerne eksploracije, zagađenja, klimatskih promjena i invazivnih vrsta; • razumijevanje značaja gubitka biodiverziteta • razumijevanje teoretskih koncepta veze između ekonomskog rasta i okoliša; • razumijevanje različitih solucija za rješavanja okolinskih 				

	<p>problema</p> <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none">• sposobnost analize efikasnosti globalnih, regionalnih i lokanih sistema i mehanizama za održivo upravljanje resursima.• sposobnost komparacije i sinteze empirijskih nalaza koji proizlaze iz empirijske literature o rezultatima i implikacija <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none">• ovladavanje vještinama akademskog kritičkog razmišljanja, u cilju iznalaženja modela poboljšane implementacije postojećih mehanizama upravljanja;• unapređenje sposobnosti analize metoda istraživanja koji su korišteni u empirijskoj literaturi te prepoznavanje implikacija i ograničenja u studijama.• uključivanje u međunarodne naučno-političke platforme za održivi razvoj, sa ciljem zaštite i održive upotrebe biodiverziteta.
Metode izvođenja nastave:	Predavanja, diskusije, primjena empirijske analize.
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	Završni pismeni test – 50 Esej baziran na sistematiziranom pregledu literature – 50
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Škrijelj, R. & Đug, S. (2009): Uvod u ekologiju životinja. Prirodno-matematički fakultet, Sarajevo.2. Barudanović, S., Macanović, A. Topalić-Trivunović, Lj. Cero, M. (2015): Ekosistemi Bosne i Hercegovine u funkciji održivog razvoja. Prirodno-matematički fakultet, Univerzitet u Sarajevu.3. Callan, S. J. (2010). Environmental Economics and Management: Theory, Policy and Applications. South-Western College <p>Dopunska:</p> <p>CBD Technical series Barrow, C. (2006). Environmental Management for Sustainable Development. Routledge Introductions to Environment, Paperback. Odabrani članci</p>

RADIONICE

<p style="margin: 0;">UNIVERZITET U SARAJEVU – CENTAR ZA INTERDISCIPLINARNE STUDIJE</p> <p style="margin: 0;">OBRAZAC za provjeru kompletnosti prijedloga elaborata studijskog programa</p>	<p style="margin: 0;">Obrazac SP1</p>
	<p style="margin: 0;">Stranica 52 od 60</p>

Šifra radionice: CISPHDR1	Naziv radionice: Globalne kulture		
Ciklus: III	Godina: II	Semestar: III/IV	Broj ECTS kredita: 0
Status: Obavezno slušanje		Ukupan broj sati: 10	
Učesnici u nastavi		Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet	
Preduslov za upis:		Nema	
Cilj predmeta:		<p>Ova radionica ima za cilj upoznati studente sa odabranim sadržajem i temama koji osvjetljavaju procese i posljedice globalizacije na kulturu i identitet, odnosno na kulturnu produkciju, praksu i identifikacijske procese. Fokusiranim raspravom radionica želi potaknuti na otkrivanje novih analitičkih pristupa, transkulturnih i transnacionalnih veza u promišljanju kritičkih perspektiva na kulturu u kontekstu globalizacije, posebno oponirajućih strategija tradicionalnim eurocentričnim i monolitnim konceptima kulture. Ovako postavljeni ciljevi radionice usmjerit će kandidate na promišljanje, istraživanje i raspravljanje o raznorodnim aspektima globalnih kultura poput pitanja identiteta i identifikacijskih procesa u globalizacijskim uvjetima.</p>	
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>		1. Uvod u globalne kulture (globalno vs. univerzalno, itd.). 2. Jezici, kulture i međukulturna susretanja: potencijali i prijepori. 3. Fikcija i stvarnost: globalni roman. 4. Globalna priroda kulturnog naslijeđa. 5. Kulturni imperializam, amerikanizacija, europeizacija (globalna kinematografija, muzika, moda). 6. Komodifikacija, potrošačka kultura i aktivizam. 7. Mogućnosti humanističkog pristupa problemima i procesima globalizacije u odnosu na kulturu.	
Ishodi učenja:		<p>Nakon odslušanog i položenog kolegija studenti/ice će biti sposobni:</p> <p>Znanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Usporediti i kategorizirati globalne kulturološke pojave. - Kritički analizirati različite fenomene i tekstove u kontekstu globalizacije. - Koristiti kulturne i književne teorije i druge teorijsko-kritičke pristupe za analizu globalnih kulturoloških trendova i pojava. - razumjeti i primijeniti temeljne pojmove i strategije oblikovanja identiteta u globalnim uvjetima. - Povezati znanja iz različitih struka i polja (filologija, etnologija, historiografija, itd.) u analizi kulturalnih aspekata globalizacije. 	

	<ul style="list-style-type: none">- Izgraditi afirmativan odnos prema multikulturalizmu i načelima ravnopravnosti. <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none">- Primjenjivati različite pristupe i teorije u analizi globalnih kultura.- Razviti analitičke vještine i kreiranje novih ideja, kritičkog razmišljanja i etičnost u istraživačkom radu. <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none">- Kritički prezentirati reakcijski rad i kritičke spoznaje.- Uspješno i struktuirano prezentirati, pisati i raspravljati o kompleksnim temeljnim konceptima i fenomenima u globalnim kulturama.- Kritički integrirati bitne teorijske koncepte u usmenoj i pisanoj analizi odabranih kulturoloških značajki u globalnim uvjetima.
Metode izvođenja nastave:	Seminarska obrazloženja i fokusirano vođenje rasprave, studentsko sudjelovanje kroz diskusiju, upoznavanje s literaturom i drugim materijalom (uključujući i fotografije, videograđu i sl.), izlaganje i komentiranje reakcijskih tekstova.
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	nema
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <p>Desai, Kiran. <i>Naslijede gubitka</i>. Zagreb: Algoritam, 2008. ili Roy, Arundhati. <i>Capitalism: A Ghost Story</i>. Chicago: Haymarket Books, 2014.</p> <p>Dopunska:</p> <p>Bauman, Zygmunt. <i>Wasted Lives: Modernity and Its Outcasts</i>, 2004.</p> <p>Bromley, Roger. <i>Narratives for a New Belonging</i>, 2000.</p> <p>Eagleton, T., Jameson, F., Said, E., Nationalism, Colonialism and Literature. University of Minnesota Press, 1990 (odabrani dijelovi).</p> <p>Harrison, R. "What is Heritage?" In R. Harrison (ed.), <i>Understanding the Politics of Heritage (Understanding Global Heritage)</i>, Manchester, 2010: 5-42.</p> <p>Revathi Krishnaswamy and John C. Hawley (eds). <i>The Postcolonial and the Global</i>, 2008.</p> <p>Jameson, Frederic and Masao Miyoshi (eds.). <i>The Cultures of Globalisation</i>, 1998.</p> <p>Jay, Paul. <i>Global Matters: The Transnational Turn in Literary Studies</i>, 2010.</p> <p>Tomlinson, John. <i>Globalization and Culture</i>, 1999.</p>

Šifra radionice: CISPHDR5	Naziv radionice: Diverzitet, inkluzija i savremeno društvo		
Ciklus: III	Godina: II	Semestar: III/IV	Broj ECTS kredita: 0
Status: Obavezno slušanje	Ukupan broj sati: 10		
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Razumjeti koncept diverziteta kao pozitivne osnove za inkluziju kao filozofski koncept i svaki aspekt naprednog društva		
Tematske jedinice:	Koncept ranog rasta i razvoja Djeca koja se razvijaju drugačije Diverzitet i neurodiverzitet Koncept inkluzivnog društva Različiti modeli inkluzije u obrazovanju Diferencijacija instrukcije kao osnova inkluzivnog obrazovanja Osnovne naučne taktike za kreiranje poticajnog i inkluzivnog okruženja (peer-tutoring, self-management, group contingencies, token economy, guided notes, itd.)		
Ishodi učenja:	Znanje: Shvatiti raznolikost kao osnovu za napredak društva Vještine: inkorporirati razumjevanje koncepta diverziteta i inkluzije u sve aspekte dalnjeg akademskog djelovanja Kompetencije: Znati primjeniti diferencijaciju i različite naučne taktike u svrhu jačanja inkluzivnosti društva.		
Metode izvođenja nastave:	Predavanja, praktične aktivnosti, video sadržaji, grupni rad, diskusija, projekti, debate		
Metode provjere znanja sa strukturonim ocjenama:	Individualni test, grupni test, projektne aktivnosti, debate, grupne prezentacije		
Literatura:	Obavezna: Mastropieri, M. A. & Scruggs, T. E. (2018). <i>The inclusive classroom: Strategies for Effective differentiated instruction (6th Edition)</i> . Upper Saddle River, NJ: Merrill/Prentice Hall. Dopunska: Austin, R. D., & Pisano, G. P. (2017). Neurodiversity as a competitive advantage. <i>Harvard Business Review</i> , 95, 96-103 Baker, D. L. (2006). Neurodiversity, neurological disability and the public sector: notes on the autism spectrum. <i>Disability & Society</i> , 21(1), 15-29. Cook, B., Tenkersley, M., Landrum, T. (2000). Teachers' Attitudes Toward Their Included Students with Disabilities. <i>Exceptional Children</i> , 67, 115-135. Fuchs, D., & Fuchs, L. S. (1994). Inclusive schools movement and the radicalization of special education reform. <i>Exceptional children</i> , 60(4), 294-309. Fuchs, D., & Fuchs, L. S. (1994). Separate Is Sometimes Better: A Case for Keeping Special Education Placements.		

- Kapp, S. K., Gillespie-Lynch, K., Sherman, L. E., & Hutman, T. (2013). Deficit, difference, or both? Autism and neurodiversity. *Developmental psychology*, 49(1), 59.
- Pistoljevic, N. (2015). The effects of the environment during prenatal and postnatal period on the early childhood development. *Procedia of Academy of Arts and Sciences of Bosnia and Herzegovina*, Sarajevo; B&H.
- Pistoljevic, N. (2012). How behavioral science can help us become greener. *Proceedings of CIB W115 Green Design Conference*, 181-184. ISBN: 9978-90-365-3451-2. Retrieved from CIB- International Council for Research and Innovation in Building and Construction Digital Library.
- Pistoljevic, N., Majusevic, S., Jeina, Z. (2018). *Handbook: Introduction to differentiated instruction for elementary school teachers*. Sarajevo, B&H: UNICEF
- Robertson, S. M., & Ne'eman, A. D. (2008). Autistic acceptance, the college campus, and technology: Growth of neurodiversity in society and academia. *Disability Studies Quarterly*, 28(4).
- Salend, S. J., & Duhaney, L. G. (1999). The impact of inclusion on students with and without disabilities and their educators. *Remedial & Special Education*, 20(2), 114-127.
- Singer-Dudek, J., Pistoljevic, N. (2017). Exceptional Students. In: John Stein, J.S. (Ed.), Reference Module in Neuroscience and Biobehavioral Psychology. Elsevier, pp. 1–7.
- Stainback, S. & Stainback, W. (1992). Including students with severe disabilities in the regular classroom curriculum. *Preventing School Failure*, 37, 26-32.
- Staub, D. & Peck, C. A. (1995). What are the outcomes for nondisabled students? *Educational Leadership*, 52, 1-7.

<p style="margin: 0;">UNIVERZITET U SARAJEVU – CENTAR ZA INTERDISCIPLINARNE STUDIJE</p> <p style="margin: 0;">OBRAZAC za provjeru kompletnosti prijedloga elaborata studijskog programa</p>	<p style="margin: 0;">Obrazac SP1</p>
	<p style="margin: 0;">Stranica 56 od 60</p>

Šifra radionice: CISPHDR 3	Naziv radionice: Izgradnja trajnog i održivog mira – Praktična primjena		
Ciklus: III	Godina: II	Semestar: III/IV	Broj ECTS kredita: 0
Status: Obavezno slušanje		Ukupan broj sati: 10	
Učesnici u nastavi	Studenti doktorskog studija		
Preduslov za upis:	nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>Polaznici će se upoznati sa pojmovima izgradnje trajnog i održivog mira, kulture sjecanja, suočavanja s prošlošću i transformacije konflikta, učeći o iskustvenim društvenim procesima veđenim od strane ključnih aktera (loklnih, političkih, vjerskih lidera, žrtava rata, mladih i drugih). Na primjerima prakse, polaznici će se upoznati sa različitim metodološkim pristupima i procesima, razumjeti pojam društvene perceptivnosti i prepoznati značaj inkluzivnog pristupa u postkonfliktnim društvima.</p>		
Tematske jedinice:	<ul style="list-style-type: none"> • Javno govorenje žrtava rata/maloljetnih boraca • Uloga lokalnog nivoa vlasti u procesima izgradnje trajnog mira • Princip inkluzivnosti u procesima izgradnje trajnog i održivog mira 		
Ishodi učenja:	<p><u>Znanje:</u> Polaznici će usvojiti znanja o osnovama izgradnje trajnog mira, različitim teorijskim perspektivama, njihovoj praktičnoj primjeni kroz princip inkluzivnosti.</p> <p><u>Vještine:</u> Usvajanje konceptualnih vještina: rješavanje problema, strateško planiranje i kreiranje vizije, holističko djelovanje na procesima izgradnje mira.</p> <p><u>Kompetencije:</u> Emocionalna i kulturna inteligencija, interpersonalne vještine u praksi, te razumijevanje specifičnosti koncepta uz uključivanje svih aktera u procesu izgradnje trajnog i održivog mira.</p>		
Metode izvođenja nastave:	Teoretski prikaz prakse uz formu prezentacije, praktičnog prikaza (gostovanja), grupnog rada i prateće praktične vježbe.		
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	n/a		
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Paul Lederach, John, Moralna Mašta, Oxford University Press, 2005</u> <u>https://gruposhumanidades14.files.wordpress.com/2014/10/john-</u> 		

- [paul-lederach-the-moral-imagination_the-art-and-soul-of-building-peace.pdf](#)
2. [Galtung, Johan; 1980a. 'The Basic Needs Approach', pp. 55-125 in Katrin.Lederer; David Antal & Johan Galtung, eds, Human Needs: A Conrribution to the Currenre Debate. Cambridge, MA: Oelgeschlager, Gunn & Hain; Konigstein: Anton Hain.](#)
 3. [Hart Barry i Edita Colo. 2014. "Psychosocial Peacebuilding in Bosnia and Herzegovina: Approaches to Relational and Social Change." Journal of Mental Health and Psychosocial Support in Conflict Affected Areas](#)
 4. [<http://tpo.ba/b/dokument/Zbornik-Trauma-pamcenje-ozdravljenje-web.pdf>](#)

Dopunska:

1. [Funk, Julianne. 2013. "Towards an Identity Theory of Peacebuilding." Centre for Research on Peace and Development. Radni list. No. 15.](#)
2. [Justad, Lars Otto. 2006. "Post-conflict Peacebuilding and Reconciliation through Dialogue". Master's Thesis, University of Oslo, Norway. <https://www.duo.uio.no/bitstream/handle/10852/13993/33708.pdf?sequence=1>](#)
3. [Khuzwayo, Khethokuhle. 2013. "The Role of Trauma Support Work in Peace-building" Coursework Dissertation. School of Social Sciences University of KwaZulu-Natal, South Africa.](#)
4. [Lederach, John Paul. 1997. Building Peace: Sustainable Reconciliation in Divided Societies. Washington DC: United States Institute of Peace Press.](#)
5. [Mayor, Federico. 1995. "How Psychology Can Contribute to a Culture of Peace." Peace and Conflict Journal of Peace Psychology 1:3 -9.](#)
6. [Nirthouse, Peter, G, Razvoj liderskih vještina, Sage Publications, 2015](#)
7. [Barry Hart, Psihosocijalna trauma i izgradnja mira,](#)
8. [Nerzuk Ćurak, Rasprava o miru i nasilju, Buybook, 2016](#)

<p style="margin: 0;">UNIVERZITET U SARAJEVU – CENTAR ZA INTERDISCIPLINARNE STUDIJE</p> <p style="margin: 0;">OBRAZAC za provjeru kompletnosti prijedloga elaborata studijskog programa</p>	<p style="margin: 0;">Obrazac SP1</p>
	<p style="margin: 0;">Stranica 58 od 60</p>

Code: CISPHDR2	Name: Critical Perspectives on Global Health and Development		
Cycle: III	Year: II	Semester: III/IV	Number of ECTS: 0
Status: Obligatory to attend		Total number of hours: 10	
Instructors:		Peter Locke, PhD, Assistant Professor of Instruction, Global Health Studies and Anthropology, Northwestern University	
Enrolment preconditions:		none	
Workshop goals:		<p>By the end of this workshop, students should be able to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identify and critically analyze the principle actors, institutions, politics, debates, and forms of knowledge production at work in the field of global health today. • Understand and articulately discuss some of the key social, political, and economic determinants of global health inequalities, and analyze the role played by these determinants in health challenges past and present. • Understand and apply key concepts used by medical anthropologists and social epidemiologists to study global health, including medicalization, social determinants of health, biopolitics, structural violence, and health disparities. • Recognize, critically assess, and communicate the value and drawbacks of a range of research approaches, from ethnography to randomized controlled trials, for understanding and intervening in global health challenges and debates. 	
Workshop outline/topics:		<ul style="list-style-type: none"> • The history of global health inequalities, from colonial medicine to neoliberalism • Metrics and the politics of knowledge production in global health • Global health governance: key policies and institutions • Health and economic development • Comparative health systems • Medical humanitarianism • Food insecurity • Reproductive health • Epidemics and global biosecurity • Global Mental Health • Planetary health and climate change 	
Learning outcomes:		<p>Knowledge: See workshop goals, above.</p> <p>Skills: Students will develop skills in critical social scientific analysis of the determinants of global health inequalities.</p> <p>Competencies: Students will develop a strong basic understanding of the politics and social determinants of global health inequalities, and become competent in critically interpreting scholarship and public discourse in this field.</p>	
Learning methods:		Instruction will include a mix of lecture, discussion, and small-	

	group activities.
Knowledge assessment (if any):	An oral evaluation will be conducted at the end of the workshop to gauge student learning.
Literature:	<p>Obligatory:</p> <ul style="list-style-type: none">• Biehl, João, and Adriana Petryna. 2013. "Critical Global Health." In <i>When People Come First: Critical Studies in Global Health</i>. Princeton: Princeton University Press, pp. 1-22.• Fidler, David. 2007. "Architecture amidst Anarchy: Global Health's Quest for Governance." <i>Global Health Governance</i>. pp. 1-17.• Greene, Jeremy, Marguerite Thorp Basilico, Heidi Kim, and Paul Farmer. 2013. "Colonial Medicine and Its Legacies." In Farmer, Paul, et.al., eds., <i>Reimagining Global Health: An Introduction</i>. Berkeley: University of California Press, pp. 33-73.• Basilico, Matthew, Jonathan Weigel, Anjali Motgi, Jacob Bor, and Salmaan Keshavjee. 2013. "Health for All? Competing Theories and Geopolitics." In Farmer, Paul, et.al., eds., <i>Reimagining Global Health: An Introduction</i>. Berkeley: University of California Press, pp. 74-110.• Farmer, Paul. 2004. "An Anthropology of Structural Violence." <i>Current Anthropology</i> 45(3): 305-325.• Adams, Vincanne. 2013. "Evidence-Based Global Public Health: Subjects, Profits, Erasures." In Biehl and Petryna, eds., <i>When People Come First: Critical Studies in Global Health</i>. Princeton: Princeton University Press, pp. 54-90.• Petryna, Adriana. 2007. "Clinical Trials Offshored: On Private Sector Science and Public Health." <i>BioSocieties</i> 2: 21-40.• Calhoun, Craig. 2010. "The Idea of Emergency: Humanitarian Action and Global (Dis)order." In Fassin, Didier, and Mariella Panfoldi, eds., <i>Contemporary States of Emergency: The Politics of Military and Humanitarian Interventions</i>. New York: Zone Books, pp. 29-58.• Summerfield, Derek. 2008. "How scientifically valid is the knowledge base of global mental health?" <i>BMJ</i> 336: 992-994.• Whitmee, Saraj, et.al. 2015. "Safeguarding human health in the Anthropocene epoch: report of The Rockefeller Foundation-Lancet Commission on planetary health." <i>The Lancet</i> 386: 1973-2028.

<p style="margin: 0;">UNIVERZITET U SARAJEVU – CENTAR ZA INTERDISCIPLINARNE STUDIJE</p> <p style="margin: 0;">OBRAZAC za provjeru kompletnosti prijedloga elaborata studijskog programa</p>	<p style="margin: 0;">Obrazac SP1</p>
	<p style="margin: 0;">Stranica 60 od 60</p>

Šifra radionice: CISPHD4	Naziv radionice: Pregovaranje		
Ciklus: III	Godina: II	Semestar: III/IV	Broj ECTS kredita: 0
Status: Obavezno slušanje	Ukupan broj sati: 10		
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	1. Razvijanje vještina pregovaranja 2. Upoznavanje učesnika sa tehnikama pregovaranja 3. Osvještavanje učesnika o značaju verbalne i neverbalne komunikacije u pregovaranju		
Tematske jedinice:	Komunikacijski proces Proces pregovaranja Priprema za pregovaranje Analiza pregovaračkih pozicija Odabранe tehnike pregovaranja		
Ishodi učenja:	<p>Znanje: Polaznici će savladati barem tri tehnike pregovaranja</p> <p>Vještine: Polaznici dodatno razvijaju vještinsku prilagođavanja pregovaračkih vještina pregovaračkoj situaciji.</p> <p>Kompetencije: Polaznici će steći uvid u vlastite stilove pegovaranja te općenito unaprijediti vještine komunikacije.</p>		
Metode izvođenja nastave:	Predavanja (30%); Radionice (20%) Diskusija (20%); Prezentacija (30%)		
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	n/a		
Literatura:	Lewicki, R.J., Saunders, D.M., i Barry, B. (2009.). Pregovaranje. Zagreb: Mate. Uzo, U. i Adigwe, J.O. (2016). Cultural norms and cultural agents in buyer–seller negotiation processes and outcomes. Journal of Personal Selling & Sales Management, 36(2), str. 126-143. Wheeler M.A. (2002). Negotiation Self-Assessment, case study, Harvard Business Review. Fisher, R., Ury, W.L. i Patton, B. (2011). Getting to yes: Negotiating agreement without giving in. Boston: Penguin Lewicki, R., Barry, B. i Saunders, D. (2015). Essentials of negotiation (6. izd.). Columbus: McGraw-Hill Higher Education.		